Lewis Carroll

Alice Csodaországban

A mű eredeti címe: Alice's Adventures In Wonderland

Fordította: Kosztolányi Dezső

A fordítást az eredetivel egybevetve átdolgozta: Szobotka Tibor

ISBN 963 11 0125 8

Egész aranyló délután
csak szeltük a vizet,
két ügyetlen, parányi kar
buzgón evezgetett,
küszködtek a kormánnyal
a parányi kis kezek.

Három kőszivü kisleány!
Ily álomszép időben
nem átall kérni egy mesét,
mely „száll, mint füst a légben”.
Mit ér egy árva nyelv, ahol
három szól ellenében?

Az első kislány szigorú,
azt parancsolja: „Rajta!”
Reménykedik a második:
„Milyen lesz? Csudafajta?”
A harmadik belekotyog,
sose pihen az ajka.

De aztán csend lesz hirtelen,
s már a tündér nyomában
barangolnak az új csodák
ismeretlen honában,
hol vad s madár beszél. Kicsit
hisznek is a csodában.

Ám a képzelet kútfeje
apadni kezd. Elég!
Fáradt a mesélő ajak,
hagyjuk hát a mesét.
„Majd folytatom…”
„Most van a m a j d !”
sikongják szerteszét.

Így nőtt, szövődött a mese,
amíg a perc haladt.
Most vége. Összefűztem a
fura-szín szálakat,
s víg csolnakunk már hazatart
az alkonypír alatt.

Alice, tied ez a mese,
tegye gyöngéd kezed

szép gyermekálmaid közé,
miket emlékezet
tart össze, mint hervadt csokort,
mit zarándok szedett.

Első fejezet

Lenn, a Nyuszi barlangjában

Alice már elunta, hogy tétlenül üldögéljen nénje mellett az árokparton. Egyszer-egyszer bepislantott abba a könyvbe, amelyet a nénje olvasott, de nem voltak benne se képek, se versek.

Mit ér egy könyv – gondolta Alice – képek meg versek nélkül?

Hát csak ült-üldögélt, s azon törte a fejét, már amennyire tőle telt – mert a rekkenő hőségtől egészen elálmosodott és megbutult –, hogy jobb volna fölkelni pitypangot szedni és füzért fonni belőle, amikor hirtelenül elsurrant mellette a piros szemű fehér Nyuszi.

Ebben semmi különös nem volt. Azon se csodálkozott Alice valami nagyon, hogy a Nyuszi ezt mondogatta magában:

– Jaj, istenem, még elkésem!

Alice később, amikor visszagondolt erre, ráeszmélt, hogy ezen csodálkoznia kellett volna, de most bizony egy csöppet se csodálkozott. Ám amikor a Nyuszi kihúzott egy órát a mellényzsebéből, és megnézte rajta, hogy hány óra, s aztán elrohant, Alice tüstént talpra ugrott. Eszébe villant, hogy ő eddig még sohase látott olyan nyuszit, akinek mellényzsebe lett volna, se pedig olyant, aki órát húzott volna ki a mellényzsebéből, hát kíváncsiságában utána iramodott a réten. Szerencsére még éppen láthatta, amint a Nyuszi besurrant egy jókora lyukba a sövény alatt.

A következő pillanatban Alice utána ugrott, meg se gondolva, hogy is kerül majd vissza onnan.

A Nyuszi barlangja egy darabon egyenes volt, mint valami alagút, aztán hirtelenül lejtett, oly hirtelenül, hogy Alice egy szemvillanás alatt máris zuhant lefelé, egy roppant mély kútba.

Vagy a kút volt roppant mély, vagy pedig roppant lassan esett lefelé, mert Alice-nek esés közben sok-sok ideje maradt arra, hogy körülnézzen, és eltűnődjék azon, mi fog vele legközelebb történni.

Először is lefelé kukkantgatott, hogy lássa, hová fog esni, de olyan sötét volt, hogy semmit se látott. Aztán a kút falát vizsgálgatta és észrevette, hogy mindenfelé polcok meg könyvállványok vannak, néhol pedig térképek és festmények is lógnak szögekről. Lefelé zuhantában elkapott egy köcsögöt az egyik polcról. Ez volt ráírva: *Narancs-jam*. Csakhogy a köcsög, sajnos, üres volt. Alice hát nem merte ledobni a köcsögöt, mert attól félt, hogy agyonüt vele valakit. Ezért ügyesen egy polcra tette, amikor esés közben elsuhant mellette.

„Nahát – gondolta Alice –, én, aki ekkorát zuhantam, ezután egyáltalán nem félek majd attól, hogy legurulok a lépcsőről. Majd mondogatják otthon: micsoda bátor egy kislány. Sőt, akkor se fogok megnyikkanni, ha leesem az ötödik emeletről. (Ami elég valószínű.)”

Alice csak zuhant, zuhant, zuhant.

– Hát ennek már sohase lesz vége? Vajon hány mérföldet zuhantam eddig? – kérdezte fennhangon. – Valahol a föld középpontja felé járhatok. Várjunk csak! A föld középpontja felülről számítva körülbelül 4000 mérföldnyire lehet.

Alice sok mindenfélét tanult az iskolában, s ez nem a legjobb alkalom volt arra, hogy tudását fitogtassa, hiszen amúgy se hallhatta senki, mit mond. De azért, gondolta, sohasem árt a leckét fennhangon ismételgetni.

– Igen, annyira van: 4000 mérföldnyire. Csak az a kérdés, hogy hányadik szélességi és hányadik hosszúsági fokon?

Alice-nek halvány sejtelme se volt arról, hogy mi fán terem az a szélességi meg a hosszúsági fok. Csak tetszettek neki az ilyen komoly, tudós kifejezések.

Most újra rákezdte:

– Vajon keresztülesem-e a földgolyón? Jaj, de fura lesz, ha majd ott bukkanok ki, ahol az emberek a fejük tetején járnak, valahol a nyugati sarkon!

Alice örült, hogy ezt senki se hallja, mert élt a gyanúpörrel, hogy valamit mégsem egészen helyesen mondott.

– Majd meg kell ám kérdeznem valakit, hogy is hívják azt az országot. „Néni kérem; tessék megmondani: ez itt Amerika vagy Ausztrália?”

És Alice beszéd közben megpróbált pukkedlizni is – csak képzeljétek el, hogy valaki pukkedlizzék ilyenkor, amikor lefelé zuhan! Gondoljátok, hogy ti is meg tudnátok tenni?

– Jaj, milyen butának hisz majd a néni. Nem, inkább nem kérdezem meg. Talán majd ki lesz valahol írva.

Alice zuhant, zuhant, zuhant lefelé. Minthogy pedig semmi egyebet nem tehetett, megint beszélni kezdett:

– Azt hiszem, Dinah[2] nagyon fog búsulni utánam ma este. – Dinah a cicája volt. – Remélem, adnak majd neki tejecskét uzsonnára. Édes Dinah, de jó lenne, ha itt volnál velem! Az igaz, hogy a levegőben nincsenek egerek. De vannak bőregerek, s a bőregér az majdnem olyan, mint a rendes egér. Vagy inkább halacskát ennél?

Alice ebben a pillanatban hirtelen elálmosodott, félálomban dünnyögte:

– Kell a macskának halacska? Kell a macskának halacska?

Néha meg így:

– Kell a halacskának macska?

Mindegy volt, hogyan mondja, hiszen úgyse tudott rá felelni. Érezte, hogy elszundikál. Éppen azt kezdte álmodni, hogy Dinah-val kéz a kézben sétál, s nagyon komolyan vallatóra fogja őt:

– Hát most mondd meg, drága Dinah, milyen ízű a halacska!

Ekkor egyszerre – zsupsz! – egy halom rőzsére és száraz falevélre pottyant, ezzel vége is volt a zuhanásnak.

Alice egy csöppet sem ütötte meg magát. Tüstént talpra ugrott és körülnézett. De a feje fölött mindenütt sötétség volt. Előtte hosszú folyosó nyílt, s abban a rohanvást rohanó fehér Nyuszit pillantotta meg. Nem volt vesztegetni való ideje. Alice uccu utána, mint a szélvész, s még hallotta, amikor a Nyuszi a sarkon befordulva így sopánkodott:

– Jaj, jaj, tapsi füleimre, villás bajuszomra, még elkésem!

Alice a Nyuszi sarkában volt, de egy fordulónál elvesztette szem elől. Most egy hosszú, alacsony csarnokba ért, amelynek mennyezetéről egy sor lámpa világított lefelé.

Körös-körül ajtók voltak itt, de valamennyi zárva. Alice körbe járt, és sorba próbálgatta valamennyit, aztán elszontyolodva a csarnok közepére ment, s azon tűnődött, hogyan szabadulhatna ki innen.

Hirtelen egy háromlábú asztalkát pillantott meg, csupa-csupa üvegből. Ezen nem volt semmi egyéb, mint egy icike-picike aranykulcs. Alice első gondolata az volt, hogy ez a kulcs talán beleillik az ajtóba, de vagy a zár volt nagyon nagy, vagy a kulcs volt nagyon kicsi, ám sehogy sem akarta kinyitni egyiket sem. Amikor azonban Alice másodszor is körülnézett, megpillantott egy függönykét, amelyet eddig nem vett észre. A függöny mögött egy parányi, alig harminc centiméter magas ajtócska volt. Beledugta az icike-picike aranykulcsot a zárba, és roppant boldog volt, mert a kulcs beleillett.

Kinyitotta az ajtót, és látta, hogy egy szűk folyosóra nyílik, alig szélesebbre, mint holmi patkánylyuk. Letérdepelt, és a folyosón át olyan gyönyörű kertet pillantott meg, amilyent még soha életében nem látott.

Jaj, hogy szeretett volna kiszabadulni ebből a sötét csarnokból, künn sétálgatni a tündöklő virágágyak meg a hűs szökőkutak között! De még a fejét se tudta keresztüldugni az ajtón.

„Aztán ha a fejem még keresztülférne is – gondolta szegény Alice –, a vállam nélkül nem sokra mennék vele. De jó volna összecsukódni, mint valami távcső. Talán nem is olyan nehéz ez, csak tudnám, hogy kell kezdeni.”

Mert hát oly sok szokatlan dolog esett meg Alice-szel az utóbbi időben, hogy már azt kezdte hinni, semmi se lehetetlen.

Nem sok értelme volt, hogy a parányi ajtónál ácsorogjon, hát visszament az asztalkához. Titokban azt remélte, talál majd rajta még egy kulcsot vagy valami könyvet, s abból megtud-

hatja, hogyan lehetne úgy összecsukódni, mint valami távcső. Most azonban egy kis üveget talált rajta.

– Huncut legyek, ha ez itt volt az előbb – mondotta Alice.

Az üveg nyakára papírszelet volt ragasztva, erre pedig gyönyörű nagy betűkkel ezt írták: *Igyál meg!*

Hiába volt azonban odaírva: *Igyál meg!*, Alice sokkal okosabb volt, semhogy hűbelebalázs módra megigya.

– Előbb megnézem – mondta –, nincs-e ráírva: *Méreg.*

Tudniillik, már sok szép kis mesét olvasott olyan gyerekekről, akik megégtek, vagy akiket fölfaltak a vadállatok, vagy más, ehhez hasonló kellemetlenség érte őket, mert nem akartak jóakaróikra hallgatni, akik váltig figyelmeztették őket, hogy nagyon soká ne tartsák a kezükben az izzó piszkavasat, mert végül megégetik a kezüket, vagy hogy ha éles késsel belevágnak az ujjukba, az rendszerint vérzik. Egy percig sem feledkezett meg Alice arról sem, hogy ha nagyon sokat iszik egy olyan üvegből, amelyikre az van írva: *Méreg*, akkor előbb vagy utóbb rosszul lesz.

Mivel erre az üvegre nem volt ráírva: *Méreg*, Alice hősiesen belekóstolt, s roppantul ízlett neki. Szakasztott olyan íze volt, mintha cseresznyés lepényből, madártejből, mazsolaszőlőből, csokoládéból, pulykapecsenyéből és vajas pirítósból keverték volna össze. Hamarosan ki is itta az egészet, körömcseppig.

– Jaj, de furcsa! – szólt Alice. – Most összecsukódtam, mint valami távcső.

Csakugyan, az egész Alice egyszerre alig volt nagyobb húsz centiméternél. Örült, hogy már kifér a parányi ajtón, és kimehet abba a gyönyörű kertbe.

Előbb azonban várt néhány pillanatig, nem zsugorodik-e tovább. Egy kicsit izgatott is lett.

– Végül még az is megeshetik – mondotta –, hogy egészen elfogyok, mint a gyertya lángja. Vajon milyen is lennék akkor?

Próbálta elképzelni, milyen is a gyertyaláng, miután már elfújták. De nem emlékezett rá, hogy látta volna valaha.

Kisvártatva, miután meggyőződött arról, hogy nem történik vele semmi, elhatározta, hogy azonnal a kertbe megy. De amikor a parányi ajtóhoz ért, szegényke, akkor vette észre, hogy ott felejtette az icike-picike aranykulcsot. Visszatipegett érte az asztalkához, de már nem ért fel odáig. Látni jól láthatta a kulcsot az üvegen keresztül, és próbált is felmászni az asztal egyik lábán, de az asztal nagyon síkos volt. Végül pedig, amikor belefáradt a sok nekirugaszkodásba, leült szegényke a földre, és sírva fakadt.

– No, ne bőgj. Úgyis hiába bőgsz – parancsolta Alice magának szigorúan. – Azonnal hagyd abba.

Alice rendszerint jó tanácsokat adott önmagának, de, sajnos, ritkán követte őket. Néha meg annyira összeszidta önmagát; hogy sírva is fakadt miatta. Egyszer – emlékezett – pofon is ütötte önmagát, mert csalt, amikor önmagával krokettet játszott.

Ez a furcsa kislány ugyanis szerette azt képzelni, hogy ő két személy. „Most azonban hiába képzelném, hogy két személy vagyok – gondolta szegényke –, még jó, hogy egy valamirevaló kitelik belőlem."

Alice hirtelen egy kis üvegszelencét pillantott meg az asztal alatt a földön. Kinyitotta. Egy vékony szeletke süteményt talált benne. A süteményen mazsolaszőlőből gyönyörűen kirakva ezt olvasta: *Egyél meg!*

– Jó – mondta Alice –, megeszem. Ha megnövök tőle, elérem a kulcsot, ha pedig eltörpülök tőle, akkor kimászhatok alul az ajtórésen. Akár így, akár úgy, kijutok a kertbe. A többivel édeskeveset törődöm.

Beleharapott a süteménybe, közben pedig remegve mondogatta:

– Jaj, mi lesz? Jaj, mi lesz?

Kezét a feje búbjára illesztette, hogy megtudja, nő-e vagy törpül. De legnagyobb meglepetésére azt vette észre, hogy se nem nőtt, se nem törpült. Igaz, hogy többnyire ez szokott történni, ha az ember süteményt eszik. Alice azonban már annyira megszokta, hogy mindig valami rendkívüli dolog történik vele, hogy már érthetetlennek tartotta, ha a dolgok a maguk rendes kerékvágásában haladtak.

Így hát Alice tovább evett, s hamarosan bekebelezte az egész süteményt.

Második fejezet

Könnytó

– Egyre murisabb! – kiáltott fel Alice.

Úgy meglepődött, hogy egyszeriben elfelejtett szépen beszélni.

– Most hát olyan hosszúra nyúltam, mint a világ legnagyobb távcsöve. No, szervusztok, lábaim.

Tudniillik lenézett a lábaira. Alig látta őket, olyan messzire estek tőle.

– Jaj, szegény kis lábaim, ki húzza majd föl rátok a cipőt meg a harisnyát, édeseim?! Én aligha fogom tudni. Sokkal messzebbre kerültem tőletek, semhogy törődhetnék veletek. Nektek kell most gondoskodni magatokról, ahogy tudtok.

„De azért kedvesnek kell lennem hozzájuk – gondolta Alice –, különben nem visznek el oda, ahová akarom. Igen. Minden karácsonykor veszek majd nekik egy pár cipőt."

Alice tovább tervezgette, miképp juttathatja el lábaihoz a cipőt.

– Postán küldöm el – tűnődött –, ajánlott csomagban. Jaj, de fura lesz ajándékot küldeni a tulajdon lábaimnak! Azt írom majd a csomagra:

Alice szépreményű
 Jobb lábának
  a kandalló szőnyegén
   közel a zsámolyhoz.
    Szíves üdvözlettel:
     Alice.

– Jaj, istenem, mennyi csacsiságot beszélek össze!

Ebben a pillanatban feje a mennyezetbe ütődött. Most több mint három méter magas volt. Hirtelenül fölkapta az icike-picike kis arany kulcsot, s futott a kertajtó felé.

Szegény Alice! Legföljebb azt tehette, hogy a földön fekve a fél szemével átkukucskált a kertbe. De hogy keresztül is juthasson rajta, ahhoz még kevesebb reménye volt, mint valaha. Leült hát a földre, és sírva fakadt.

– Szégyellheted magad – mondta Alice. – Ekkora nagy lány (no, ezt most joggal mondhatta), és így sír. Elég legyen, ha mondom!

De azért csak tovább sírdogált. Literszámra folytak könnyei, míg egy jókora tó nem támadt körülötte. Ez a tó vagy tizenöt centiméter mély volt, s elfoglalta a csarnok felét.

Egy kis idő múlva tipegést hallott a távolból, gyorsan megtörülte szemét, hogy lássa, ki jön. A fehér Nyuszi tért vissza, csuda mód kiöltözködve. Egyik kezében fehér glaszékesztyűt, másikban egy nagy legyezőt tartott. Sietve loholt, s közben egyre azt mormolta:

– Jaj, a Hercegnő megesz, ha elkésem.

Alice annyira kétségbe volt esve, hogy bárkitől is segítséget kért volna. Amikor a Nyuszi a közelébe ért, halkan, félénken megszólította őt:

– Bocsánatot kérnék, tisztelt uram…

A Nyuszi erre visszahőkölt, elejtette a fehér glaszékesztyűt meg a legyezőt, s hanyatt-homlok rohant neki a sötétségnek.

Alice fölkapta a legyezőt meg a kesztyűt, s mivel a csarnokban iszonyú hőség volt, legyezgetni kezdte magát. Közben folyton ezt hajtogatta:

– Ej, ej, milyen különös is ma minden. Tegnap pedig még minden egészen rendes volt. Vajon csakugyan megváltoztam-e az éjszaka? Nézzük csak: ma reggel, amikor fölébredtem, még az voltam-e, aki voltam? Úgy rémlik, mintha egy kicsit más lettem volna. De ha nem az vagyok, az a kérdés, kicsoda is vagyok voltaképpen. Borzasztó!

Alice sorba vette valamennyi hasonló korú barátnőjét, hátha átváltozott azok közül valamelyikké.

– Hogy Ada nem vagyok, az bizonyos. Adának hosszú, göndör haja van, az én hajam pedig nem göndör. Az is bizonyos, hogy Mabel se lehetek, mert én rengeteg mindenfélét tudok, Mabel pedig semmit se tud. Aztán ő az ő, én pedig én vagyok. Jaj, istenem, milyen zűrzavaros ez! Nézzük csak, tudom-e még azt, amit tanultam az iskolában. Szóval: négyszer öt az tizenkettő, négyszer hat az tizenhárom, és négyszer hét az … jaj, még húszig se tudok számolni. De hagyjuk az egyszeregyet. Próbáljuk csak a földrajzot. Párizs fővárosa London, Rómáé meg Párizs, Róma pedig – nem, itt valami hiba lesz. Úgy látszik, mégiscsak Mabel lett belőlem. Megpróbálok fölmondani egy verset.

Alice szépen meghajolt, mint az iskolában, amikor verset mondott. Hangja azonban rekedten, idegenül csengett, s nem azok a szavak jöttek a nyelvére, amelyek szoktak.

Ni, testét csinosítja épp
a krokodilgyerek,
sikálja arany pikkelyét,
önt rá Nílus-vizet.

Ni, szép karma hogy szétmered,
be vígan somolyog!
Száját tátja, és így rebeg:
„Kis hal, isten hozott!”

– Tudom, hogy egészen másképp mondtam – szólott szegény Alice, s a szeme megtelt könnyel, majd így okoskodott: – Most már bizonyos, hogy én vagyok Mabel. És most nekem abban a dohos kis lakásban kell majd laknom, szinte egyetlen játékom sem lesz, mindig csak a leckét kell tanulnom. De nem, mégsem. Ha én vagyok Mabel, akkor inkább örökre itt maradok. Hiába dugják le a fejüket, hiába mondják majd: „Gyere föl már, szívecském.” Én csak föltekintek; s így szólok: „Mondják meg előbb, hogy ki vagyok. Ha az vagyok, aki szeretek lenni, akkor fölmegyek. Ha nem az vagyok, akkor itt maradok a barlangban egészen addig, amíg valaki más nem lesz belőlem.” De ó, jaj – fakadt újra sírva Alice –, bárcsak már ledugnák a fejüket! Olyan rossz itt egyedül.

Amíg így beszélt, kezére pillantott, és ámulva látta, hogy közben fölhúzta a Nyuszi egyik fehér glaszékesztyűjét.

„Hogy lehet ez? – gondolta. – Úgy látszik, megint kisebb lettem!”

Alice fölállt, az asztalhoz ment, hogy hozzá mérje magát, s akkor látta, hogy most körülbelül fél méter magas, és hogy egyre összébb zsugorodik. Hamarosan rájött, hogy az a legyezőtől van, melyet a kezében tart. Ezért gyorsan eldobta, még mielőtt véglegesen semmivé zsugorodott volna.

– No, most majdnem megjártam – mondta Alice, mert alaposan megrémült a hirtelen változástól, de azért boldog volt, hogy még maradt belőle valamicske. – Most pedig egy-kettő, ki a kertbe – szólt, és rohant vissza a parányi ajtóhoz. De hát, sajnos, a parányi ajtó megint be volt zárva, s az icike-picike aranykulcs ott hevert az üvegasztalon, mint az imént.

„Egyre rosszabb lesz, egyre rosszabb – gondolta szegény kislány. – Még soha életemben nem voltam ilyen csöpp, mint amilyen most vagyok. Még soha életemben. Hát ez igazán szörnyű.”

Amíg ezt mondta, lába megcsuszamlott, s a következő pillanatban – zsupsz! – nyakig csücsült a sós vízben. Első gondolata az volt, hogy valahogyan beleesett a tengerbe.

„Akkor vasúton megyek haza” – mondta magában.

Alice csak egyszer életében volt a tengerparton, s akkor arra az általános következtetésre jutott, hogy bárhova is megy az ember Anglia partjain, mindenütt talál egy csomó kabint, a gyerekek kis ásókkal ásnak a homokban, aztán villák következnek, a villák mögött meg a vasúti állomás van.

De hamarosan ráocsúdott, hogy abba a könnytóba pottyant, amelyet ő sírt össze, amikor még három méter magas volt.

„Bárcsak ne sírtam volna annyit – sóhajtott Alice, s körülúszta a tavat, hogy lássa, miképp juthatna ki belőle. – Most az lesz a büntetésem, hogy belefulladok a saját könnyeimbe – gondolta. – No, ez igazán furcsa lenne. Ámbár ma minden, de minden olyan furcsa.”

Ebben a pillanatban Alice azt hallotta, hogy a tó kissé távolabb megloccsant. Odaúszott, hogy megnézze, mitől. Először azt gondolta, hogy valami fóka vagy víziló, de aztán ráeszmélt, hogy csak hozzá mérve olyan nagy ez az állat, s valójában csak egy kis egér, amelyik belepottyant, akárcsak ő maga.

– Megszólítsam ezt az egeret? – tűnődött Alice. – Idelenn ma minden olyan rendkívüli. Kitelik tőle, hogy beszélni is tud. Ártani semmi esetre sem árt, ha megszólítom.

Hát megszólította:

– Ó, Egér, meg tudnád-e mondani, hogyan kerülhetek ki ebből a tócsából? Mert hogy már nagyon belefáradtam a körbeúszkálásba, ó, Egér!

Azt hitte, hogy így kell beszélni egy egérrel. Eddig ugyan még sohasem volt rá alkalma, de emlékezett arra, hogy a bátyja latin nyelvtanában ezt olvasta: „egér, egeret, egérnek, egérhez, ó egér!”

Az Egér fürkészően bámult rá, s mintha egyik apró szemével oda is kacsintott volna neki, de semmit se szólt.

„Talán nem tud angolul – gondolta Alice. – Lehet, hogy francia egér, és Hódító Vilmos seregével jött át.”

Bármilyen jól tudta is Alice a történelmet, gyakran összezavarta azt, hogy mi mikor történt. Most újra megszólalt:

– est ma chatte?

Ugyanis ezt a mondatot tanulta először franciául.

Az Egér hirtelen kiugrott a vízből, s egész testében remegni kezdett.

– Jaj, bocsánat – hebegte Alice.

Kétségbe volt esve, hogy így felizgatta szegény állatkát.

– Egészen elfelejtettem, hogy nem tetszik szeretni a macskákat!

– Hogy nem szeretem a macskákat? – visított az Egér éles, metsző hangon. – Te talán szeretnéd őket, ha helyemben volnál?

– Semmi esetre sem – válaszolt Alice csillapítóan. – Ne tessék haragudni. De ha meg tetszene nézni Dinah-t, a mi cicánkat, akkor azt hiszem, azonnal meg tetszene szeretni minden macskát. Olyan cukros, szelíd kis cicuska.

Amíg Alice lassan úszkált a tóban, félig önmagának bizonyítgatta:

– Olyan szépen ül és dorombol a kandallónál. Olyan édesen nyalogatja a talpát, és mossa a pofikáját, és olyan jó simogatni a puha szőrét. És olyan pompás egerésző – ja, bocsánatot kérek – szólt Alice, mert ebben a pillanatban az Egér szőre égnek állt ijedtében, és Alice sejtette, hogy ezúttal igazán megbántotta őt. – Talán ne is beszéljünk róla többet, ha nem tetszik akarni.

– Ne beszéljünk? – kérdezte az Egér a farka hegyéig remegve. – Hát én hoztam szóba? A mi nemzetségünk mindig gyűlölte a macskákat. Ronda, hitvány, közönséges fajzat. Ne is említsd többé!

– Nem kérem, soha többé! – szólt Alice, és gyorsan másra terelte a szót. – Tetszik talán szeretni a … a … kutyákat ? – kérdezte.

Az Egér nem felelt. Alice buzgón folytatta:

– Van nálunk a szomszédban egy szép kis kutya. Azt is megmutatnám. Tetszik tudni, olyan okos szemű, göndör szőrű kis foxi. Mindent visszahoz; amit eldobnak neki, szolgál az ételért, s annyi sok mindent tud. Föl se tudom sorolni. Egy paraszt a gazdája, s az azt mondja, olyan hasznos, hogy talán száz fontot is megér. Azt is mondja, hogy mind kipusztítja a patkányokat meg a … jaj – kiáltotta Alice elszomorodva –, csak nem sértettem meg már megint?

Merthogy az Egér esze nélkül úszott el a közeléből. Valósággal felkavarta a vizet.

Alice nyájasan szólt utána:

– Kedves jó Egér, szíveskedjék visszajönni! Többet nem beszélünk se cicákról, se kutyákról, ha nem tetszik szeretni őket!

Amikor az Egér ezt hallotta, megfordult, s lassan visszaúszott hozzá. A képe egészen sápadt volt.

„Az izgatottságtól” – gondolta Alice.

Az Egér most halkan remegve azt súgta:

– Gyerünk ki a partra. Elmesélem élettörténetemet, s akkor meg fogod érteni, miért gyűlölöm a kutyákat meg a macskákat.

Éppen ideje volt, hogy kiússzanak, mert közben a tóba beleesett mindenféle madár és állat, s egymás hegyén-hátán nyüzsögtek. Volt ott Kacsa meg Struccmadár, Papagáj meg Sas meg sok más furcsa teremtés. Alice előreúszott, s az egész társaság utána, ki a partra.

Harmadik fejezet

Körbecsukó meg az egér hosszú tarka farka

Mondhatom, furcsán festett ez a társaság a parton. A madarak tolla csatakos volt, a többi állat szőre meg odatapadt a testéhez, valamennyien csurogtak-csöpögtek, és búnak eresztették a fejüket.

Természetesen az volt a legnagyobb gondjuk, hogyan lehetne megszáradniuk. Ezen tanakodtak, s Alice néhány perc múlva már kedélyesen tereferélt velük, mintha réges-rég ismerte volna őket. Sőt a Papagájjal össze is veszett, hogy az végül duzzogva hátat fordított neki, s csak ezt hajtogatta:

– Én öregebb vagyok, szívem, ennélfogva nekem jobban kell tudnom.

Alice ezt nem akarta elismerni mindaddig, amíg a Papagáj meg nem mondja: hány éves. De a Papagáj ezt kereken megtagadta. Hát a vita itt megrekedt.

Végül is az Egér, aki – úgy látszik – nagy tekintélynek örvendett, elkiáltotta magát:

– Tessék mindenkinek helyet foglalni és ide figyelni. Ígérem, hogy egykettőre mindnyájan olyan szárazak lesznek, mint a kóró. Valamennyien körbe ültek. Az Egér a középre ült. Alice aggódva leste az Egér szavát, mert érezte, hogy rettentő náthát kap, ha hamarosan meg nem szárad.

– Kh, kh – köszörülte a torkát fontoskodva az Egér. – Tehát kezdhetem? El fogom mondani a világ legszárazabb történetét. Csöndet kérek: Hódító Vilmos, akinek ügyét a pápa is felkarolta, hamarosan elfogadtatta uralmát az angolokkal, annál is inkább, mert a nemzetnek vezetőkre volt szüksége, azonfelül ez idő tájt megszokta a zsarnokságot és a behódolást. Edwin és Morcar, Mercia és Northumbria urai…

– Brr… – borzongott a Papagáj vacogva.

– Közbe tetszett valamit szólni? – kérdezte a homlokát ráncolva, de roppant udvariasan az Egér.

– Nem – sietett megjegyezni a Papagáj.

– Tudniillik azt hittem – mondta az Egér. – Folytatom. … Edwin és Morcas, Mercia és Northumbria urai alávetették magukat Vilmosnak, sőt még Stigaud is, Canterbury hazafias érzésű érseke, tanácsosnak találta…

– Mit talált? – kíváncsiskodott a Kacsa.

– Feltételezem, hogy tisztában van a szavak értelmével – felelt bosszúsan az Egér. – Nem tudja, mit jelent az „találni”?

– Hogyne tudnám. Én többnyire békát vagy pondrót szoktam találni. Most az a kérdés: mit talált az érsek?

Az Egér a füle mellett eresztette el a kérdést, s tovább hadart:

– …tanácsosnak találta, hogy Edgár Athelinggel tartva, elébe menjen Vilmosnak, és felajánlja neki a koronát. Vilmos eleinte tartózkodóan viselkedett. Normannjainak elviselhetetlen szemtelensége azonban…. Nos, hogy érzi magát, kedvesem? – fordult most beszéd közben Alice-hoz.

– Még mindig csuromvizesen – válaszolt szomorúan Alice. – Bármily száraz is ez a történet, én nem lettem tőle szárazabb.

– Ebben az esetben – szólalt meg ünnepélyesen a Struccmadár – van szerencsém javasolni az ülés elnapolását s egy albizottság azonnali kiküldését, mely majd erélyesebb rendszabályok foganatosítása tárgyában lesz hivatva határozni…

– Beszéljen értelmesen! – kiáltott közbe a Sas. – Egy kukkot sem értek ezekből a hosszú szavakból. Sőt, azt hiszem, hogy ön sem érti.

A Sas lopva elmosolyodott. Néhány másik madár „viharos derültségre” fakadt.

– Csak azt óhajtottam megjegyezni – folytatta a Struccmadár sértődötten –, hogy valamennyien benn voltunk a vízben, s valamennyien meg akarunk száradni. Ennélfogva a leghelyesebb lenne, ha körbecsukót játszanánk.

– Hát az meg micsoda? – kérdezte Alice.

Nem mintha nagyon érdekelte volna őt, de a Struccmadár megállt a beszédében, mintha azt várná, hogy valaki közbeszóljon. Minthogy senki se szólt közbe, Alice vállalkozott rá.

– Legjobban úgy értjük meg – folytatta a Struccmadár –, ha azonnal hozzákezdünk.

Lehet, gyerekek, hogy egyszer majd egy téli napon ti is körbecsukót akartok játszani, hát elmesélem, mit művelt a Struccmadár.

Először is körformában kijelölte a versenypályát (nem fontos, hogy pontos legyen – mondta), aztán a pálya mentén – itt is, ott is – felállította a verseny résztvevőit. Olyasmi, hogy: „Vigyázz, kész, rajt!” nem volt, mindenki akkor kezdett el futni, amikor akart, és akkor is hagyta abba, úgyhogy nem könnyen lehetett megállapítani, mikor ért véget a verseny. Végtére is

azonban, amikor már vagy egy félórája futkároztak, és mindenki megszáradt, a Struccmadár hirtelen elkiáltotta magát:

– Vége a versenyfutásnak!

Ekkor valamennyien összesereglettek, s lihegve kérdezték:

– De hát ki nyert?

Erre a Struccmadár csak hosszas tűnődés után tudott válaszolni. Előbb a földbe dugta a fejét, sokáig úgy maradt, s a többiek csöndben lesték. Végül így szólt:

– Mindenki nyert, és mindenki kap valami díjat.

– De kitől? – kérdezték egyszerre.

– Hát őtőle – mondta a Struccmadár, Alice-ra mutatva. Most az egész társaság egyszerre Alice köré csoportosult, és összevissza kiáltozott:

– Kérjük a díjat, a díjat!

Alice nem tudta, mitévő legyen. Tanácstalanságában zsebébe nyúlt, kihúzott onnan egy doboz csokoládécukorkát, s körbekínálta. Még szerencse, hogy nem folyt bele a sós víz. Éppen mindenkinek jutott egy szem csokoládé. Ez volt a díj.

– Adj magadnak is egy díjat – mondta az Egér.

– Persze hogy persze – vágta rá nagy komolyan a Struccmadár. – Mi van még a zsebedben? – kérdezte Alice-t.

– Csak egy kis gyűszű – felelt búsan Alice.

– Ide vele! – mondta a Struccmadár.

Most valamennyien újra Alice köré csoportosultak, s a Struccmadár ünnepélyesen átnyújtotta neki a gyűszűt, ezekkel a szavakkal:

– Tisztelettel kérjük, kegyeskedjék elfogadni ezt az elegáns gyűszűt.

Amikor a rövid szónoklatot befejezte, mindenki éljenzett. Alice ezt nagyon badarnak és érthetetlennek találta, de a többiek olyan komolyan tekintettek rá, hogy nem mert nevetni. Minthogy nem tudta, mit feleljen, meghajolt, és amilyen ünnepélyesen csak telt tőle, átvette a gyűszűt. Aztán hozzáláttak a csokoládé elfogyasztásához. Ez némi lármával és zűrzavarral járt, mert a nagymadarak azon sopánkodtak; hogy a csokoládé kicsi, és a fél csőrükre sem elég, a kismadarak pedig úgy fuldokoltak tőle; hogy a hátukat kellett veregetni. Végül mégis megették. Ekkor újra körbe ültek mindnyájan, s megkérték az Egeret, hogy meséljen nekik még valamit.

– Meg tetszett ígérni, ugye, hogy majd elmeséli az élettörténetét – kérlelte Alice. – Meg azt is, hogy miért tetszik úgy gyűlölni a cicust meg a kutyust – tette hozzá súgva, s egy kicsit megrettent, hogy az Egér újra megsértődik.

– Ó, az én történetem kacskaringós, tarka és bús.

– Hát a farka csakugyan kacskaringós – mondotta Alice, aki ezt a szót hogy *tarka*, úgy értette, hogy *farka* –, de mért volna bús?

Az Egér beszélt, beszélt, de Alice mindig csak az Egér farkára gondolt. Ezért azt a mesét, melyet hallott, kacskaringósan és tarkán – így képzelte el:

Az Egérhez
szólt a
Kandúr:
„Most
beviszlek,
mint a
pandúr.
Vár a
törvény,
jöjj kis
Egér.
Egy ilyen
pör
mindent
megér.„
Az Egér
szólt
a
Kandúrnak:
„Én
nem
engedek
ily
úrnak„
s cincogott
is
néki
síró
hangon:
„Mondd:
ki
lesz
a
bíró?„
„Én
leszek
a
bíró,

hagyj csak!
Megragadlak
és
bekaplak.„

– Te nem figyelsz! – ripakodott rá az Egér Alice-re. – Min gondolkozol?

– Bocsánatot kérek – mondta Alice nagyon tisztelettudóan –, éppen a farka ötödik hurkához tetszett érni, azt hiszem.

– Még hogy hurka! – kiáltotta dühösen az Egér.

– Ha hurka – mondta Alice, aki mindig nagyon szolgálatkész volt, és most aggodalmaskodva nézett körül –, akkor együk meg.

– Arról szó sem lehet – mondta az Egér, azzal felkelt és elindult. – Az ilyen ostoba beszéd csak sért engem!

– Igazán nem akartam megsérteni – kérlelte az Egeret Alice. – Csakhogy olyan könnyen tetszik megsértődni.

De az Egér válaszként csak dühösen morgott.

– Kérem szépen, tessék visszajönni, és befejezni a történetét! – kiáltotta utána Alice. A többiek karban csatlakoztak hozzá:

– Igen, fejezze be! – De hát az Egér csak türelmetlenül megrázta a fejét, és egy kicsit meggyorsította a lépteit.

– De kár, hogy nem maradt velünk! – sóhajtotta a Papagáj, mikor az Egérből már a farka sem látszott, egy öreg Rák pedig megragadta az alkalmat, hogy oktató hangon azt mondja a lányának:

– Édesem, ebből tanuld meg azt, hogy soha nem szabad elveszítened a türelmedet!

– Csak ne papolj, anyu! – kiáltotta a fiatal Rák haragosan. – Te ugyan még egy osztriga türelmét is próbára tennéd!

– Bárcsak velem volna Dinah – gondolkozott Alice hangosan, anélkül hogy bárkihez intézte volna szavait. – Az majd hamar visszahozná az Egeret.

– És ha szabad kérdeznem, ki az a Dinah? – kérdezte a Papagáj.

Alice nagyon készségesen válaszolt, mert mindig könnyen rávehető volt arra, hogy a kedvencéről beszéljen.

– Dinah a macskánk. És el nem tetszik tudni képzelni, milyen pompásan fog egeret! Hát még madarat! Csak ránéz egy madárra, és hamm! – már be is kapta!

E néhány szó figyelemre méltó feltűnést keltett a társaságban. Pár madár tüstént odébbállt, egy vén Szarka pedig, miután gondosan beburkolózott a köpenyébe, azt mondta:

– Sürgősen el kell indulnom hazafelé, az esti levegő nem tesz jót a torkomnak.

Egy kanári reszkető hangon így szólt a gyermekeihez:

– Gyertek, gyertek, édeskéim! Ideje volna már, hogy aludjatok!

Mindenki más-más ürüggyel távozott, s Alice csakhamar egyedül maradt.

– Ó, bár szót se szóltam volna Dinah-ról! – mondta szomorúan a kislány. – Úgy látszik, idelent senki sem szereti, pedig nincs nálánál derekabb cica a világon! Ó, édes Dinah, foglak-e még látni valaha?!

Ezzel a szegény kis Alice újra könnyekre fakadt, mert igen magányosnak érezte magát, és nyomott volt a hangulata. Csakhamar azonban megint távoli léptek tipegését hallotta. Tüstént reménykedve pillantott fel, mivelhogy azt várta titkon, hátha az Egér jobb belátásra tért, s most visszajött, hogy befejezze a történetét.

Negyedik fejezet

Gyíkocska

A Nyuszi tipegett vissza lassan, s riadtan nézelődött jobbra-balra, mintha elvesztett volna valamit. Alice hallotta, amint magában ezt dünnyögte:

– Jaj, a Hercegnő, a Hercegnő! Jaj, szegény talpacskáim, jaj, szegény bundám, jaj, szegény bajuszom! Annyi szent, hogy kivégeztet. Jaj, hol is hagyhattam el?

Alice tüstént rájött, hogy a Nyuszi a legyezőt meg a fehér glaszékesztyűt keresi, s ő is keresgélni kezdte, mert megsajnálta a Nyuszit. Sehol se lelte. Valahová letette. Amióta kiúszott a tócsából – úgy látszik –, minden megváltozott körülötte, s a nagy csarnoknak meg az üvegasztalkának meg a parányi ajtónak nem volt se híre, se hamva.

A Nyuszi hamarosan észrevette Alice-t, amint ide-oda szaladgált.

– Hát te mit csinálsz itt, Mary? – kiáltott rá. – Azonnal rohanj haza, s hozz egy pár kesztyűt meg egy legyezőt. Egy-kettő, szedd a lábad.

Alice úgy megrettent, hogy esze nélkül rohant oda, ahová a Nyuszi mondta, s meg se próbálta magyarázni, micsoda tévedésről van szó.

– Ez azt hiszi, hogy én vagyok a szobalánya – szólt Alice, s közben csak futott-futott. – Bezzeg fog csodálkozni, ha megtudja, ki vagyok. Azért elhozom neki a legyezőjét meg a kesztyűjét, csak megtaláljam.

Alighogy ezt kimondta, egy takaros kis ház elé érkezett. A kapuján fényes rézlemezre ez volt kiírva:

DR. NYUSZI ALAJOS

Kopogtatás nélkül bement, fölrohant a lépcsőn. Nagyon félt, hogy majd találkozni fog az igazi Maryvel, s az kipenderíti, minekelőtte megtalálná a legyezőt meg a kesztyűt.

„De furcsa – gondolta Alice –, most egy Nyuszi szalasztott el engem. Legközelebb majd Dinah is parancsolgat nekem.”

Alice elképzelte, hogy-mint lesz ez.

„Alice, siess, sétálni megyünk” – szól majd a dadája.

„Mindjárt, dadus – feleli majd ő –, csakhogy nekem őriznem kell az egérlyukat, amíg Dinah vissza nem tér, hogy az egér ki ne szaladjon. De aligha hiszem, hogy megtűrnék Dinah-t, ha így parancsolgatna.”

Benyitott egy csinos szobácskába. Az ablaknál asztalka állott, az asztalkán pedig – ahogy remélte – egy legyező hevert meg két-három icipici bőrkesztyű. Fölkapta a legyezőt meg a kesztyűt, s már éppen indulni készült, amikor megpillantott egy kis palackot a tükör mellett. Ezen ugyan nem volt semmiféle fölírás, hogy: *Igyál meg!*, de azért ő mégis kihúzta a dugóját, s a palackot a szájához emelte.

„Ahányszor eszem vagy iszom valamit, mindig történik velem valami érdekes – gondolta. – Nézzük, mi történik most. Remélem, ismét megnövök tőle, mert már roppant bosszant, hogy ilyen icurka-picurka vagyok.”

Hát csakugyan megnőtt tőle, mégpedig sokkal hamarább, semmint várta. Még a felét se itta meg annak, ami a palackban volt, s azt érezte, hogy a feje a mennyezetbe ütődik, s meg kell hajolnia, hogy el ne törjön a nyakcsigolyája. Gyorsan letette a palackot, s így tűnődött:

– No, most már elég. Remélem, nem növök tovább. Úgyse férek ki már az ajtón. Jaj, csak ne ittam volna annyit!

Csakhogy ezzel a kívánságával már elkésett. Alice egyre nőtt, növekedett, s nemsokára le kellett térdelnie a padlóra. Néhány pillanat múlva már nem fért el a szobában sem. Úgy próbált elhelyezkedni, hogy az ajtóhoz könyökölt, lefeküdt a földre, másik karját pedig a tarkója alá dugta. De még egyre nőtt-növekedett. Végül, mert másképp már nem segíthetett magán, kidugta egyik karját az ablakon s egyik lábát a kályhalyukba. Így beszélt magában:

„No, most aztán egyebet nem tehetek; bármi történjék is. Jaj, mi lesz belőlem?”

Szerencséjére a varázsital hatása megszűnt, s ő nem nőtt tovább. Így is roppant kényelmetlen helyzetben volt. Képtelenségnek tetszett, hogy valaha is kijuthat ebből a szobából. Nem csoda, ha szegénykének elfacsarodott a szíve.

„Mennyivel jobb volt otthon – gondolta szegény Alice. – Ott nem nőttem, és nem törpültem egyik percről a másikra, ott nem futtattak ide-oda az egetek meg a nyulak. Bárcsak ne bújtam volna be a Nyuszi barlangjába. De azért mégis érdekes az ilyen élet. Hogy is történhetett meg ez velem? Ha azelőtt meséket olvastam, azt képzeltem, hogy ilyesmi sohasem is történt meg, most meg itt vagyok Csodaország kellős közepében. Könyvet kellene írni rólam, igen. Írok is egyet, ha majd nagy leszek. No, most éppen elég nagy vagyok – tette hozzá búsan. – Már ebben a szobában se férek el. Csakhogy akkor – gondolta Alice – idősebb se leszek már. Ez jó, mert sohase leszek öregasszony, de rossz, mert örökké tanulnom kell. Hát ez szörnyű lenne.”

– Jaj, te csacsi Alice – fenyegette önmagát. – Hát hogy tanulhatnál itt? Hiszen magad se férsz el a szobában, hogy férnének el még az iskoláskönyveid is?

Így társalgott önmagával Alice, meghányva-vetve a lehetőségeket. Néhány perc múlva azonban hangokat hallott künn. Erre abbahagyta a társalgást, és fülelni kezdett.

– Mary, Mary! – kiáltott valaki künn. – Azonnal hozd a kesztyűmet! Aztán apró lábak tipegése hallatszott a lépcsőn. Alice tudta, hogy a Nyuszi jött megnézni, hol marad, és úgy reszketett, hogy összerázkódott tőle a ház. Egészen elfelejtette, hogy most ezerszerte akkora, mint a Nyuszi, és semmi oka sincs, hogy féljen tőle.

A Nyuszi az ajtóhoz ért, próbálta kinyitni, de mivel az ajtó befelé nyílt, Alice pedig erősen nyomta a könyökével, a Nyuszi hoppon maradt. Alice hallotta, amint a Nyuszi ezt mormogta magában:

– Akkor körülmegyek, és az ablakon mászom be.

„No, ebből nem eszel!” – gondolta Alice.

Várt egy darabig, aztán, amikor hallotta, hogy a Nyuszi már az ablak alá ért, hirtelen kidugta egyik kezét, s a levegőbe kapott. Semmit se markolt meg, de egy kis ijedt sikolyt hallott, majd egy zuhanást, üvegek csörömpölését. Ebből azt következtette, hogy a Nyuszi nyilván valami üvegházba vagy ilyesfélébe pottyanhatott.

Nemsokára a Nyuszi dühös hangját hallotta:

– Hé, Pat, hol a csudába vagy, Pat?

Aztán egy hang, melyet eddig nem hallott, így válaszolt:

– Itt vagyok, szolgálatjára, burgonyát szedek.

– Burgonyát szedsz? No lám! – ismételte ingerülten a Nyuszi. – Gyere ide gyorsan, és segíts ki innen!

Újabb üvegcsörömpölés hallatszott.

– Mondd csak, Pat, mi az ott az ablakban?

– Hát az egy tenyír.

Így mondta: *tenyír*.

– Egy tenyér? Te buta liba. Ki az ördög látott valaha akkora tenyeret? Hiszen elfödi az egész ablakot.

– Hát igen, de azért mégiscsak egy tenyír az.

– No jó. Annak a tenyérnek ott semmi keresnivalója sincs. Távolítsd el onnan.

Nagy csönd következett. Alice hallotta, hogy ilyesmiket suttognak:

– Sehogy se tetszik nekem ez a tenyír.

– Tedd, amit mondok, te gyáva!

Alice ismét kidugta a kezét, ismét a levegőbe kapott. Erre ketten sikoltottak föl, s még jobban csörömpöltek az üvegdarabok.

– „Micsoda roppant üvegház lehet ez – gondolta Alice. – Szeretném tudni, mi a tervük? Ha kihúznának az ablakon át, annak még örülnék is. Mert továbbra is itt maradni igazán nincs kedvem."

Várt egy darabig, de semmit se hallott. Aztán egy kis talicska kereke nyikorgott; és ismeretlen hangok beszéltek összevissza. Ilyesmiket: – Hol a másik létra? – Én bizony csak egyet hoztam. – Billnél van a másik. – Hozd ide, Bill. Ide a sarokra. – Nem, előbb kötözd össze a kettőt. – Még a ház feléig sem ér. – Dehogyisnem, ne okoskodj. – Ide, Bill, tartsd a kötelet. – Bírja a tető? – Ügyelj, a cserép meglazul. Máris potyog. – Vigyázz a fejedre!

Most hangos ropogás hallatszott.

– Ki csinálta ezt? – Hát persze hogy Bill. – Ki mászik be a kéményen?

– Én ugyan nem! – Majd te. – Nem én! – Majd a Bill. – Hé, Bill, az úr azt mondja, hogy le kell másznod a kéményen.

„Szóval, úgy látszik, Billnek kell lemásznia a kéményen – állapította meg Alice. – Mindent az ő nyakába varrnak. Nem szeretnék szegény Billnek a bőrében lenni. Ez a kéménylyuk ugyan elég szűk, de egy kis rúgásra hagy helyet!"

Alice, amennyire csak tudta, összehúzta a lábát, beledugta a kéménylyukba, és várt. Egyszer csak azt hallotta, hogy valamilyen állatka, nem láthatta, hogy miféle, kaparászik és mászik a kéményben, éppen a lába fölött.

„Ez lesz Bill" – mondta magában, s egy nagyot rúgott, aztán leste, mi fog történni.

Hát csak hallja, amint mindnyájan azt kiáltják: – Itt jön Bill! – Aztán a Nyuszi hangját hallotta: – Kapjátok el ti, ott a sövénynél! – Majd csönd támadt, s ismét összevissza ordítoztak: – Emeld a fejét! Pálinkát önts belé! Megfullad! Hogy vagy, édes pajtás? Mi történt veled? Beszéld el, hogy volt!

Végül valaki halkan nyöszörgött.

„Ez biztosan Bill” – gondolta Alice.

– Magam se tudom. Köszönöm, elég volt. Már jobban vagyok. Még mindig csillagot szór a szemem. Csak azt tudom, hogy valaki egyszerre nekem pattant, mint a krampusz, amikor kiugrik a dobozból, s én röpülni kezdtem fölfelé, mint valami rakéta.

– Bizony röpültél, pajtás – mondták a többiek.

– Gyújtsuk rá a házat – dühösködött a Nyuszi.

Alice torkaszakadtából kiáltotta kifelé:

– Ha meg meritek tenni, rátok uszítom Dinah-t!

Halálos csönd támadt. Alice ezt gondolta:

„Vajon mit fognak most csinálni? Ha van egy kis sütnivalójuk, lebontják a háztetőt.”

Egy-két perc múlva megint sürgölődni kezdtek. Alice hallotta, hogy a Nyuszi intézkedik:

– Egyelőre elég lesz egy talicskával.

„Mi lesz elég egy talicskával?” – töprengett Alice. De nem sokáig maradt kétségben, mert a következő pillanatban kavicszápor röpült be az ablakon. Néhány kavics az arcába is csapódott.

„Ez mégiscsak sok!” – gondolta Alice, s kikiáltott: – Hagyjátok abba, az árgyélusát!

Megint halálos csönd lett.

Alice pedig ámulva látta, hogy a földre hulló kavics mind apró süteménnyé változik. Remek ötlete támadt.

„Ha eszem ebből a süteményből – gondolta –, bizonyára megváltozik a termetem. Minthogy pedig nagyobbra már nemigen nőhetek, valószínűleg kisebb leszek tőle.”

Hát be is kapott egy süteményt, s roppant boldog volt, mert tüstént törpülni kezdett. Mihelyt akkorára törpült, hogy kifért az ajtón, kiszaladt a házból. Odakünn egy csomó apró állatka és madár várakozott. A szegény kis gyíkocskát, Billt, a középen két tengerimalac támogatta, s itatta valami palackból. Ahogy megpillantották Alice-t, valamennyien feléje rontottak. Alice azonban elrohant, mint a szélvész, s hamarosan egy sűrű erdőbe ért, ahol már senki se bánthatta.

„Most – mondotta magában Alice, amikor már az erdőben bolyongott – mindenekelőtt vissza kell szereznem rendes magasságomat, aztán meg kell találnom az utat abba a gyönyörű kertbe. Azt hiszem, ez nem rossz terv.”

Tervnek nem is volt rossz; világosan és egyszerűen gondolta ki, csak az volt a bökkenő, hogy fogalma se volt, miképpen hajtsa végre. Amíg félve kukucskált a fák közé, egyszerre hangos ugatást hallott, éppen a feje felett.

Riadtan pillantott fel. Egy óriási kutyakölyök bámult rá nagy kerek szemekkel, és az egyik kinyújtott lábával megpróbált hozzáérni.

– Drága kis kutyuska – becézgette Alice, s igyekezett füttyentgetni is, de nagyon félt, hátha éhes a kutya. Akkor pedig irgalmatlanul fölfalja, hiába kedveskedik neki.

Azt sem igen tudta, mit cselekszik. Fölkapott egy ágacskát, s a kutyus felé tartotta. Erre a kutyus boldog csaholással, mind a négy lábával a levegőbe ugrott, egyenesen neki az ágacskának. Alice, hogy föl ne lökje, egy nagy bogáncskóró mögé bújt. Aztán, mikor a bogáncskóró másik oldalán kikukkantott, a kutyus újra nekirontott az ágnak, hogy elkaparintsa, de fölborult és bukfencet vetett.

Alice úgy érezte, hogy valami igáslóval játszadozik. Folyton attól remegett, hogy eltiporja a kutyus. Ezért ismét a bogáncskóró mögé lapult. Később a kutyus újabb rohamokat intézett az ág ellen, előreszaladt, visszaszaladt, s rekedten ugatott.

Végre aztán egy kissé távolabb leült, lihegve, lógó nyelvvel, nagy, kerek szemét félig lehunyva.

Alice alkalmasnak látta a pillanatot, hogy kereket oldjon. Egyszerre futni kezdett, s futott-futott mindaddig, amíg csak bírta, s el nem pilledt. Akkor megállt. Már csak a kutyus távolba vesző ugatását hallotta.

– Pedig milyen aranyos egy kutyus volt – mondotta Alice, s egy boglárkához dőlt, annak egyik levelével legyezgetve magát, és pihent. – Milyen jó lett volna betanítani mindenfélére, ha akkora volnék, mint szoktam lenni. Jaj, istenkém, majd elfelejtettem, hogy megint meg kell nőnöm. Várjunk csak, hogy is csináljuk ezt? Ennem vagy innom kellene valamit. Csak az a kérdés, hogy mit.

Valóban az volt a kérdés, hogy mit kell ennie. Alice nézdelődött a virágok és a fűszálak között, de semmi-semmi olyasmit nem talált, ami ebben az esetben ehetőnek vagy ihatónak lett volna mondható. Közelében egy jókora gomba nőtt, körülbelül akkora, mint ő maga. Alice jól megnézte alul, hátul, jobb- és baloldalt is, s akkor jutott eszébe, hogy megnézi a tetejét is.

Lábujjhegyre ágaskodott, fölkukucskált a gomba tetejére, s rögtön észrevett egy hatalmas kék Hernyót, amelyik a gomba tetején összefont karral ült, nyugodtan pöfékelt egy hosszú szárú tajtékpipából, s nem törődött se Alice-szel, se senkivel kerek e világon.

Ötödik fejezet

A hernyó tanácsot ad

A Hernyó meg Alice egy darabig némán nézték egymást. Végül a Hernyó kivette szájából a tajtékpipát, s unott, álmos hangon ezt kérdezte tőle:

– Hát te kicsoda vagy?

Kezdetnek nem volt valami biztató. Alice félénken rebegte:

– Ezt e percben aligha tudom. Csak azt tudom, hogy ki voltam ma reggel, amikor fölébredtem. De azóta már rengetegszer megváltoztam.

– Hogy érted ezt? – szólt a Hernyó szigorúan. – Értelmesen beszélj.

– Sajnos, kérem, nem tudok értelmesen beszélni, mert nem az vagyok, aki vagyok, amint látni tetszik.

– Nekem semmit se tetszik látni – mondta a Hernyó.

– Sajnos, nem tudom jobban megmagyarázni – felelt Alice illedelmesen –, mert én magam sem értem az egészet. Aztán, tetszik tudni, nagyon megzavarja az embert, ha napjában többször átváltozik.

– Már miért zavarná meg?

– Lehet, hogy még nem tetszett megismerni ezt az érzést – mondta Alice –, de nemsokára majd meg tetszik. Ha majd be tetszik gubózni, és előbb bábbá változni, aztán meg pillangóvá, bizonyára furcsán tetszik majd érezni magát.

– Egy csöppet sem – vetette oda a Hernyó.

– Embere válogatja – állapította meg Alice. – Én mindenesetre nagyon furcsán érezném magam.

– Te? Hát kicsoda vagy te? – kérdezte félvállról a Hernyó.

Most megint oda lyukadtak ki, ahol beszélgetésük legelején voltak. Alice-t egy kicsit bántotta, hogy a Hernyó olyan kurtán-furcsán beszél vele. Ezért kihúzta magát, és önérzetesen mondta:

– Azt hiszem, előbb ön szíveskedjék megmondani, hogy kicsoda.

– Miért? – kérdezte a Hernyó.

Alice ettől a kérdéstől megint összezavarodott. Minthogy pedig semmi elfogadható válasz nem jutott az eszébe, s minthogy a Hernyó – úgy látszott – bal lábbal kelt föl, Alice jobbnak látta faképnél hagyni őt.

– Gyere vissza! – kiáltott utána a Hernyó. – Valami fontos dolgot akarok neked mondani.

Ez eléggé sokat ígérően hangzott. Alice megfordult és visszament.

– Csigavér – mondta a Hernyó.

– Csak ezt tetszett akarni mondani? – kérdezte Alice, türtőztetve haragját.

– Nem – felelt a Hernyó.

Alice arra gondolt, hogy nincs egyéb dolga, ráér várni, meg aztán hátha mégis mond valami olyasmit is a Hernyó, aminek hasznát láthatja.

A Hernyó néhány percig szótlanul pöfékelt, majd karját fölemelte, megint kivette szájából a tajtékpipát s így szólt:

– Szóval te azt hiszed, hogy átváltoztál?

– Attól tartok, hogy igen – szólt Alice. – Elfelejtettem, amit tudtam, s minden tíz percben hol megnövök, hol összezsugorodom.

– Mit felejtettél el? – kérdezte a Hernyó.

– Hát például el akartam mondani azt, hogy: *Ni, szárnyát csinosítja épp a szorgos méhike...* és egész másképp mondtam – felelt Alice szomorúan.

– Szavald el a *Te öreg vagy, apámat* – szólt a Hernyó.

Alice meghajolt és belekezdett:

Te öreg vagy, apám, a hajad csupa dér,
minek állsz folyton a fejeden?
Nem száll – kérdi fia – az agyadba a vér?
Nem ártalmas az ily öregen?

Ifjan – szól az öreg – bizony féltem is én,
odalesz az eszem, az agyam,
de nem agy, víz van a kobakom fenekén,
csigavér, ne aggódj te, fiam!

Te öreg vagy, apám, amint mondtam előbb,
a hasad meg mint két emelet,
hogy vetsz – kérdi fia – itt az ajtó előtt
ilyen óriási bukfenceket?

Ifjan – szólt az öreg, rázva szürke haját –
folyton kentem a lábaimat,
egy shillingért adom a kenőcs dobozát,
vegyél, hogy te is fürge maradj!

Te öreg vagy, apám, a fogad kiesett,

csak a pépet illene nyelned,
hogy rágsz – kérdi fia –, akkor hogy eszed
meg a csőrt, csontot, kacsamellet?

Jogász voltam én egykor – így szól az öreg –,
eleget gyakoroltam a nyelvem,
megvitattam anyáddal minden pörömet,
s számat ily edzettre pereltem.

Te öreg vagy, apám, nemigen hiszem én,
hogy úgy látsz ma is, mint valaha.
S lelövöd a legyet a torony tetején!
Hogy vagy ily ügyes? – kérdi fia.

Te vigyázz! – felel az. – Kicsordul a pohár,
eleget nyaggattad apádat,
unom a locsogást, ne gyötörj, te szamár,
kotródj ki, mert fültövön váglak!

– Összezagyváltad a sorokat – mondta a Hernyó.

– Néhol – mondta félénken Alice. – Azt hiszem, egyet-kettőt felcseréltem.

– Az elejétől a végéig rosszul mondtad – állapította meg határozottan a Hernyó.

Néhány percnyi csönd támadt. A Hernyó szólalt meg először.

– Mekkora szeretnél lenni?

– Ó, nekem nem a nagyság a fontos – válaszolt sietve Alice –, csak már unom ezt a sok változást, tetszik érteni.

– Nem én – felelte a Hernyó.

Alice hallgatott. Még soha életében nem kötözködtek vele ennyit. Félt, hogy kijön a sodrából.

– Meg vagy most elégedve úgy, ahogy vagy? – firtatta a Hernyó.

– Hát ha nem tetszik rossznéven venni, valamivel nagyobb szeretnék lenni – mondotta végül. – Hét centiméter, az igazán kevés.

– Nem mondhatnám – felelt dühösen a Hernyó, s amennyire bírt, fölágaskodott.

(Épp hét centiméter volt.)

– Csakhogy én nem szoktam meg – kesergett szegény Alice –, hogy ekkora legyek.

Közben pedig ezt gondolta: „Jaj, milyen hamar megsértődnek ezek az állatok.”

– Majd megszokod – mondta a Hernyó, s pipáját újra a szájába dugva, pöfékelni kezdett.

Alice türelmesen várta, mikor szólal meg újra a Hernyó. Egy-két perc múlva ki is vette szájából a pipát, egy-kettőt ásított, nyújtózkodott, aztán lemászott a gombáról, a fűbe csúszott, és közben csak ennyit mondott:

– Egyik felétől óriás leszel, másik felétől törpe.

Minek az egyik felétől és minek a másik felétől? – tanakodott magában Alice.

– A gombától – felelt rá a Hernyó, mintha meghallotta volna Alice gondolatát, s már el is tűnt.

Alice egy darabig nézte-nézte a gombát. Azon törte a fejét, vajon melyik az egyik és melyik a másik fele. Minthogy azonban a gomba tökéletesen kerek volt, ezt nem volt könnyű kitalálnia. Végül is, amennyire csak bírta, a gomba fölé nyújtotta a két karját, s a kezével letört a pereméről egy-egy darabkát.

No, most melyik? – tűnődött Alice, s beleharapott a jobb kezében levő gombadarabkába, hogy lássa a hatást.

A következő pillanatban heves ütést érzett az állán: tulajdon lába koccant oda.

Rettenetesen megijedt ettől a hirtelen változástól, de amint gyorsan törpült, érezte, hogy nincs vesztenivaló ideje. Tüstént enni akart a másik gombadarabkából is. Csakhogy az álla úgy oda volt szorítva a lábához, hogy alig bírta kinyitni a száját. Végül azonban mégis sikerült kinyitnia a száját, s bekapni egy darabkát a bal kezében levő gombadarabkából.

– Csakhogy kiszabadult végre a fejem – sóhajtott föl Alice boldogan. De öröme csakhamar rémületté változott. Sehol se találta a vállát. Amint lenézett, egyebet se látott, mint egy éktelenül hosszú nyakat, mely úgy nyúlott ki a vállából, mint valami nádszál, tengernyi zöld levél közül.

– Mi a csuda ez a zöld izé? – kérdezte Alice. – És hová tűnt el a vállam? És jaj, szegény kezeim, miért nem látlak benneteket?

Amint így beszélt, jobbra-balra forgatta kezeit, hátha sikerül megpillantania őket, de sajnos, nem sikerült, mindössze valami libegő-lebegőt látott a távoli zöld levelek között.

A kezét semmiképp nem tudta a fejéhez emelni, hát megpróbálta a fejét lehajtani a kezéhez, és roppant örült, hogy a nyaka könnyen hajlik ide-oda is, mint valami kígyó. Éppen sikerült neki kecses hullámvonalban lefelé hajolnia, s éppen a levelek közé akart furakodni, amelyekről kiderült, hogy azoknak a fáknak a koronája, amelyek alatt sétált; amikor visszahőkölt egy éles szisszenésre. Egy jókora galamb röppent az arcába, s szárnyával hatalmas csapást mért rá.

– Kígyó – visította a Galamb.

– Ne bántson engem – mondta sértődötten Alice –, én nem vagyok kígyó.

– Kígyó, ha mondom, hogy kígyó – ismételte a Galamb, most már szelídebben, s szinte zokogva tette hozzá: – Úgy látszik, hiába minden.

– Miről beszél? – kérdezte Alice.

– Próbáltam a fák törzsében, próbáltam a folyók partján, próbáltam a bokrokban is – folytatta a Galamb, rá se hederítve. – Ezek a kígyók sehol se hagynak békét.

Alice egyre kevésbé értette, miről van szó, de nem akart közbeszólni, míg a Galamb be nem fejezte mondókáját.

– Mintha nem volna elég keserves kikölteni a tojásokat – folytatta a Galamb. – A tetejében még éjjel-nappal rettegnem kell a kígyóktól is. Három hete le se hunytam a szememet.

– Sajnálom, hogy megijesztettem – szólt Alice, aki már kezdte sejteni, mi baja lehet a Galambnak.

– Aztán amikor sikerült megtalálnom az erdő legmagasabb fáját – folytatta a Galamb egyre jobban rikácsolva –, amikor azt hittem, hogy végre megszabadultam tőlük, hát nem az égből tekergőzik le egy kígyó ? Juj, te kígyó!

– De hiszen mondom, hogy én nem vagyok kígyó – védekezett Alice. – Én kérem… én…

– Hát micsoda? – kérdezte a Galamb. – Látom, hogy most valamit hazudni akarsz.

– Én, kérem, kislány vagyok – mondta Alice tétován, mert eszébe jutott, hogy mennyi változáson esett át ezen a napon.

– Hiszi a piszi – mondta a Galamb mélységes, megvetéssel. – Én már éppen elég kislányt láttam életemben, de akinek ilyen nyaka van, még egyet sem. Nem, közönséges kígyó vagy, hiába is tagadod. Talán még azt is el akarnád hitetni velem, hogy sohasem ettél tojást.

– De igen, már ettem – mondta Alice, mert őszinte kislány volt. – Csakhogy, tetszik tudni, a kislányok éppúgy eszik a tojást, mint a kígyók.

– Ezt se hiszem – mondta a Galamb. – Ha pedig így van, akkor a kislányok se jobbak a kígyóknál.

Alice ezen annyira meglepődött, hogy egészen elnémult. A Galamb most vérszemet kapott, s így folytatta:

– Hiába tagadod, tudom, hogy tojásokra vadásztál. Akkor pedig nekem mindegy, hogy kígyó vagy-e, vagy kislány.

– De nekem nem mindegy – mondta Alice indulatosan. – Nem igaz, hogy tojásokra vadásztam. Különben se kellenének nekem a maga tojásai. Én nem szeretem a nyers tojást.

– Egy-kettő, el innen – mondta a Galamb dühösen, s visszaült a fészkére.

Alice lelapult a fák közé, amennyire csak tehette, mert közben a nyaka belegabalyodott az ágakba, és folyton föl-föl kellett kelnie, s ki kellett bogoznia a nyakát. Aztán eszébe jutott, hogy a gomba egy-egy darabkája még kezében van, s óvatosan hol az egyikbe, hol a másikba harapott, és hol megnőtt, hol meg visszatörpült, mindaddig, amíg végre akkora nem lett, mint azelőtt volt.

Már olyan régen volt ilyen, hogy eleinte furcsán érezte magát. De néhány perc múlva beleszokott, és mint azelőtt, most is beszélni kezdett önmagához:

– Szóval egyik tervemet már megvalósítottam. Jaj, de rémes ez a sok átváltozás! Sohase tudom, mi lesz belőlem egyik pillanatról a másikra. Most, hogy visszakaptam rendes magasságomat, első dolgom az, hogy kijussak abba a gyönyörű kertbe. De hogyan juthatok ki oda?

Így beszélt, s akkor egyszerre egy nagy térre érkezett. A téren egy házikó állott, körülbelül másfél méter magas.

„Akárkié is ez a ház – gondolta Alice –, nem nyithatok be így, mert lakója halálra rémülne ilyen nagy lánytól.”

Hát újra beleharapott a jobb kezében levő gombadarabba, s addig nem is ment a ház közelébe, amíg megint félméternyire nem törpült.

Hatodik fejezet

Békétlenség, bors és baj

Alice néhány percig csak állt-állt a ház előtt, azon tűnődve, mit tegyen. Egyszerre valami libériás inas rohant az erdőből a ház felé. (Azért gondolta Alice inasnak, mert libériában volt, egyébiránt az arcából ítélve inkább halnak nézte volna.) Az inas erősen kopogott az ajtón bütykös ujjával. Erre egy másik libériás inas, akinek kerek arca volt s dülledt szeme, mint a békának, kinyitotta a kaput. Mind a két inas rizsporozott, bodorított hajat viselt. Alice-t furdalta a kíváncsiság, mi lehet itt, s egy kicsit előrelopakodott az erdőből, hogy hallgatóddzék.

A Hal-inas óriási borítékot húzott ki hóna alól, csaknem akkorát, mint ő maga, átnyújtotta a másik inasnak és ünnepélyesen így szólt:

– Őfelsége, a Királynő, arra kéri a Hercegnőt, kegyeskedjék elfáradni hozzá krokettezni. – A Béka-inas éppily ünnepélyesen ismételte a meghívást, csupán a szavakat cserélte föl egy kissé.

– A Hercegnőt arra kéri a Királynő Őfelsége, krokettezni kegyeskedjék elfáradni hozzá.

Erre mind a ketten hajbókoltak úgy, hogy göndör fürtjeik egymásba gabalyodtak s összeborzolódtak.

Alice nagyot kacagott ezen. Vissza is futott az erdőbe, hogy meg ne hallják. Mire ismét kikukkantott, a Hal-inas már elment, a Béka-inas pedig künn üldögélt a ház előtt a földön, s bambán bámult fölfelé az égre.

Alice félénken a kapuhoz sompolygott és kopogtatott.

– Hiába kopogtat – mondta a Béka inas. – Két okból. Először azért, mert én is kívül vagyok a kapun, akárcsak maga, másodszor pedig azért, mert odabenn olyan éktelen lármát csapnak, hogy ezt nem hallja meg emberfia.

Belülről csakugyan pokoli zenebona hallatszott. Folyton üvöltöttek, tüsszögtek, törtek-zúztak, mintha minden pillanatban egy-egy cserépedényt vagy csuprot vágtak volna földhöz.

– Kérem szépen – kérdezte Alice –, hogy juthatnék be?

– Akkor még lenne valami értelme a kopogtatásnak – folytatta a Békainas, nem is hederítve Alice kérdésére –, ha kettőnk közt volna a kapu. Ha maga benn volna, akkor kopogtathatna, és én kiengedhetném.

A Béka-inas, amint beszélt, egyre fölbámult az égre.

Alice ezt nagyon zokon vette tőle.

„De talán nem is tehet róla – mentegette Alice. – A szeme majdnem fönn van a feje búbján. No de azért válaszolhatna a kérdésemre.” – Hogy juthatnék be? – ismételte hangosan.

– Nekem itt kell rostokolnom holnap reggelig – mondta a Béka-inas.

Ebben a pillanatban a ház kapuja kinyílt, s egy jókora tál röpült a Béka-inas feje felé, az orrát meg is horzsolta, azután egy mögötte álló fán ízzé-porrá zúzódott.

– Vagy esetleg holnaputánig – tette hozzá a Béka-inas, mintha mi se történt volna.

– Hogy juthatnék be? – kérdezte Alice újból, még hangosabban.

– Az első kérdés – fontoskodott a Béka-inas –, hogy egyáltalában bejuthat-e?

Természetesen ez volt az első kérdés. Alice-t azonban a Béka-inas modora sértette.

– Rettenetes – mormogta –, mennyire fontoskodnak ezek az állatok. Valósággal megbolondítják az embert.

A Béka-inas erre megismételte előbbi kijelentését.

– Nekem itt kell rostokolnom holnap reggelig, esetleg holnaputánig is.

– Szóval mit tegyek? – kérdezte Alice.

– Amit akar – felelte a Béka-inas, és fütyörészni kezdett.

– Ez hülye – mormogta Alice kétségbeesve. – Kár vele szóba állni.

Azzal kinyitotta a kaput, és belépett. A kapun át egy nagy konyhába jutott, mely telis-teli volt füsttel. A Hercegnő háromlábú széken ült a konyha közepén, s egy pólyást dajkált. A szakácsné a tűzhely fölé hajolt, s roppant rézkondérban levest kavargatott.

„Ezt ugyancsak megborsozták” – gondolta Alice, mivel körülötte jobbra-balra tüsszögtek.

A bors csakugyan szinte úszott mindenfelé. Maga a Hercegnő is tüsszentett olykor-olykor, a pólyás pedig hol bőgött, hol tüsszögött. Csak a szakácsné nem tüsszögött a konyhában meg egy nagy kutya. Az a tűzhely mellett ült, és szélesen vigyorgott.

– Kérem, tessék megmondani – érdeklődött Alice egy kicsit félénken, mert nem tudta bizonyosan, illik-e neki először megszólalnia –, miért vigyorog úgy ez a kutya?

– Azért, mert Fakutya – felelte a Hercegnő. – Semmi másért. Disznó!

Ezt a szót olyan dühösen ordította a Hercegnő, hogy Alice-ben megfagyott a vér. Később kiderült, hogy a pólyásra értette, nem rá. Erre Alice nekibátorodott, s így folytatta:

– Nem tudtam, hogy a Fakutyák vigyorognak. Még azt se tudtam, hogy a Fakutyák tudnak vigyorogni.

– Nemcsak hogy tudnak vigyorogni, hanem állandóan vigyorognak is – vetette oda a Hercegnő.

– Én eddig még egyetlen vigyorgó Fakutyát se láttam – mondta Alice kedveskedve, mert örült, hogy szóba ereszkednek vele.

– Mit tudsz te – szólt fitymálva a Hercegnő.

Alice-nek fájt a megjegyzés. Másra akarta terelni a beszédet. Ekkor azonban a szakácsnő levette a tűzről a roppant rézkondért, és mindent, ami a keze ügyébe esett, odavagdosott a Hercegnőhöz meg a pólyáshoz. Először a piszkavas röpült, aztán a csuprok, lábasok és tányérok következtek. A Hercegnő egy csöppet se törődött azzal, hogy az edényeket a fejéhez vagdossák, a pólyás pedig különben is úgy üvöltött, hogy nem lehetett eldönteni, miért bőg.

– Jaj, kérem, mit tetszik csinálni! – fakadt ki Alice, s halálos rémületében le-föl szaladgált. – Hiszen leütik a kisbaba orrát! – kiáltotta, amikor egy, a rendesnél nagyobb fazék röpült el a pólyás mellett, s csaknem eltalálta őt.

– Ha nem ütnéd mindenbe az orrodat – dörmögte a Hercegnő Alice felé –, hidd el, a földgolyó sokkal gyorsabban forogna.

– Az pedig nagy baj volna – jegyezte meg Alice, örülve, hogy eldicsekedhet azzal, amit tud. – Tessék meggondolni, mi történnék akkor a nappalokkal meg az éjszakákkal? A földgolyó ugyanis minden huszonnégy órában egyszer fordul meg a saját tengelye körül. Sohase tér ki pályájából. Különben bevágódnék egy üstökös…

– Jó, hogy mondod! – kiáltott a Hercegnő a szakácsnénak. – Vágd le a fejét.

Alice ijedten pillantott a szakácsnéra, vajon megteszi-e a Hercegnő parancsát. De a szakácsné, úgy látszik, nem is hallotta, s tovább kevergette-kavargatta a levest. Alice tehát nekibátorodott s folytatta:

– A földgolyó minden huszonnégy órában egyszer fordul meg saját tengelye körül. Vagy talán minden tizenkettőben? Én …

– Ugyan hagyj már békén – mondta a Hercegnő. – Unom a számokat. Ezzel újra dajkálni kezdte a pólyást. Valami bölcsődalt dalolt neki, s minden sor végén jól összerázta.

Tente baba, tente,
ne bőgj, anyja szentje,
ne tüsszögj már, ne üvöltözz,
odaváglak én a földhöz,
adta teremtette.

A szakácsné ismételte az utolsó sort: *Adta teremtette*, s a pólyás annál jobban bömbölt.

A Hercegnő rázendített a második versszakra, a pólyást vadul le-föl hajigálta, az pedig úgy sikított, ahogy kifért a torkán. Alice alig hallotta az altatódalt.

Tente baba, tente,
ordíts csendesen, te,
nézd csak, hogy lobog a tűz bent,
odakerül, aki tüsszent,
adta teremtette.

A szakácsné megint rávágta: *Adta teremtette.*

A pólyás tovább visított.

– Nesze, most dajkáld te – mondta a Hercegnő, s Alice-hez röpítette a pólyást. – Nekem át kell öltöznöm. Krokettezni hívott Őfelsége, a Királynő.

Már rohant is kifelé a konyhából. A szakácsné egy palacsintasütőt vágott utána, de nem találta el.

Alice alig tudta tartani az apróságot. Furcsa egy jószág volt. Csupa kéz meg láb. A szerencsétlen kis teremtés úgy prüszkölt, mint valami gőzmozdony, először összegömbölyödött, aztán kinyújtózkodott, úgyhogy Alice eleinte alig bírta tartani.

Lassanként jött rá, hogy kell bánni ezzel a babával. Jól összefogta egy csomóba, s erősen tartotta a jobb fülét meg a bal lábát, akkor nem oldódhatott ki. A konyhából a ház elé vitte.

– Ha benn hagyom szegénykét, előbb-utóbb még levágják – mondotta Alice. – Az pedig gyilkosság volna.

Alice ezt hangosan mondta, s a kisbaba, aki már abbahagyta a tüsszögést, helyeslően röfögött.

– Ne röfögj – intette Alice –, az nem illik.

De a baba újra csak röfögött.

Alice ijedten az arcába nézett, hogy lássa, mi lelte. Annyi bizonyos, csúnya, pisze orra volt neki s pirinyó szeme. Alig látszott ki a hájrétegből. Alice rá se tudott már nézni.

„Lehet azonban, hogy csak sírt” – gondolta Alice, s a kicsike szemébe pillantott, nem könnyes-e.

Nem volt könnyes.

– Ha disznóvá változol, drágám – szólt Alice határozottan –, akkor többet semmi közöm hozzád. Úgy vigyázz magadra.

A szegény pára ismét ríni kezdett, vagy talán inkább röfögött. Alice nem tudta eldönteni, hogy voltaképp mit csinált. Egyszerre eszébe villant, mit kezd majd ezzel a jószággal otthon. Erre a kicsi úgy elkezdett röfögni, hogy Alice riadtan nézett az arcába. Hát száz szónak is egy a vége, most már bizonyos volt, hogy ez a pólyás disznóvá változott, és Alice most már elképzelhetetlennek tartotta, hogy tovább cepelgesse.

Letette hát a földre, s nagy kő esett le a szívéről, amikor látta, hogy a kisdisznó nyugodtan befelé totyog az erdőbe.

– Roppant csúnya gyermek lett volna, ha felnő, viszont disznónak egészen csinos lesz.

Most gyermekismerőseire gondolt, akikből szintén szép disznók lehetnének, s azon töprengett, hogyan is lehetne őket disznóvá változtatni. Ekkor azonban újra megriadt, mert megpillantotta a Fakutyát. Nem messze tőle egy fa alatt ült, és tüstént vigyorogni kezdett, mihelyt meglátta Alice-t.

„Szelíd egy állat ez – gondolta Alice –, csak egy kissé hosszú a körme, meg egy kissé sok foga van.”

Ezért bizonyos tisztelettel közeledett hozzá.

– Fakutya – kezdte félénken, mert nem tudta, szereti-e, ha a nevén nevezik.

De a Fakutya csak még szélesebben vigyorgott.

„Nini, tetszik neki” – gondolta Alice, s így folytatta: – Lenne szíves megmondani, merre kell mennem?

– Az attól függ, hová akarsz jutni – felelte a Fakutya.

– Ó, az egészen mindegy – mondta Alice.

– Akkor az is egészen mindegy, hogy merre mégy – mondta a Fakutya. – Csak menj, menj, ameddig…

– Ameddig valahová el nem jutok – fejezte be Alice.

– Valahová okvetlen eljutsz – mondta a Fakutya –, ha elég sokáig mégy.

Ez tagadhatatlan volt. Alice tehát egy másik kérdéssel fordult hozzá.

– Miféle emberek laknak errefelé?

– Errefelé – mutatott a Fakutya jobbra – a Kalapos lakik. Arrafelé meg – mutatott balra – Április Bolondja. Menj el hozzájuk. Egyik olyan bolond, mint a másik.

– Csakhogy én nem szeretem a bolondokat – mondta Alice.

– Hiába nem szereted – mondta a Fakutya. – Itt mindenki bolond. Én is bolond vagyok. Te is bolond vagy.

– Honnan gondolja, hogy én bolond vagyok? – kérdezte Alice.

– Ha nem volnál bolond – válaszolt a Fakutya –, nem jöttél volna ide.

Alice-t ez nem győzte meg. Ezért tovább faggatta a Fakutyát.

– És honnan gondolja, hogy maga bolond?

– Nézd – felelt a Fakutya –, egy rendes kutya az nem bolond, ugyebár?

– Nem – mondta Alice.

– Na, látod – folytatta a Fakutya. – A rendes kutya, ha dühös, akkor morog, és ha örül, akkor csóválja a farkát. Én pedig akkor morgok, ha örülök, s akkor csóválom a farkam, ha dühös vagyok. Ezért vagyok én bolond.

– De… – ellenkezett Alice.

– Semmi de – szakította félbe a Fakutya. – Inkább arról beszélj, eljössz-e ma a Királynőhöz krokettezni?

– Roppant szívesen elmennék – felelt Alice –, de nem hívtak meg.

– Szóval, majd ott találkozunk – szólt a Fakutya, s eltűnt.

Alice ezen se csodálkozott, annyira megszokta már a különös dolgokat. De amikor a fa alá tekintett, a Fakutya megint ott ült előbbi helyén.

– Ja, igaz – szólt. – Mi lett a pólyással? Majd elfelejtettem megkérdezni.

– Sertéssé változott – felelt Alice, mintha a Fakutya felbukkanása egész magától értetődő volna.

– Mindjárt gondoltam – mondta a Fakutya, és újra eltűnt.

Alice várt egy darabig, azt remélve, hogy a Fakutya visszajön, de többé nem jött vissza. Erre megindult Április Bolondja háza felé.

– Kalapost már eddig is láttam – tűnődött –, Április Bolondja bizonyára sokkal érdekesebb lesz. Aztán április már elmúlt, május van, talán nem is lesz olyan bolond, mint áprilisban volt.

Amíg így beszélt, körülnézett, s újra megpillantotta a Fakutyát egy másik fa alatt.

– Sertést mondtál vagy sértést? – kérdezte Alice-t.

– Sertést mondtam – nyugtatta meg Alice. – De kérem, ne tűnjön el mindig olyan gyorsan, mert beleszédülök.

– Rendben van – felelt a Fakutya –, a sertés az nem sértés. – És most egészen lassan tűnt el.

Legelőbb a farka hegye tűnt el s utoljára a vigyorgása. De ez még azután is látszott egy darabig, amikor a Fakutya már sehol se volt.

„Nahát – gondolta Alice –, kutyát már láttam vigyorgás nélkül, de vigyorgást kutya nélkül most láttam legelőször. Ilyet még életemben nem pipáltam."

Nem kellett sokáig mennie, egyszer csak ott volt előtte Április Bolondjának a háza. Nyomban sejtette, hogy ez az a ház. A két kéménye sután kétfelé állt, a teteje pedig széllel volt bélelve. Olyan nagy ház volt ez, hogy Alice minekelőtte a közelébe ment volna, még egyszer majszolt kicsit a bal kezében levő gombadarabkából. Erre körülbelül hetvenöt centiméterre nőtt meg. Még így is óvatosan közeledett a ház felé.

„Könnyen lehet, hogy ez az Április Bolondja csakugyan kötni való bolond – mondta magában. – Talán mégis okosabb lett volna, ha előbb a Kalapost látogatom meg."

Hetedik fejezet

Bolondok uzsonnája

Künn a ház előtt, a fa árnyékában terített asztal. Ott ült Április Bolondja meg a Kalapos, és teázott. Kettejük között egy mormota szunyókált. Április Bolondja meg a Kalapos rákönyökölt, mint valami párnára, s a feje fölött beszélgetett.

„Hű, de rossz lehet ennek a szegény Mormotának – gondolta Alice. – Még szerencse, hogy alszik, és nem érzi."

Az asztal hosszú volt, de azért mindhárman az egyik sarkán szorongtak.

– Nincs hely, nincs hely – kiáltozták, amikor megpillantották Alice-t.

– Dehogyis nincs – méltatlankodott Alice, s leült egy székre az asztal végén.

– Igyál egy kis bort – kínálgatta őt nyájasan Április Bolondja.

Alice keresgélt az asztalon, de nem talált mást, csak teát.

– Nincs is bor – szólt.

– Nincs bizony – mondta Április Bolondja.

– Nem illik azt kínálni, ami nincs – jegyezte meg Alice mérgesen.

– Nem illik leülni sem annak, aki nincs meghíva – mondta Április Bolondja.

– Nem tudtam, hogy ez csak a maguk asztala – felelte Alice. – Többnek van terítve, mint háromnak.

– De kócos a hajad – mondta a Kalapos, aki eddig csak kíváncsian fürkészte Alice-t, s most szólalt meg először.

– Nem illik mást megszólni – figyelmeztette Alice haragosan. – Nagy neveletlenségre vall.

A Kalapos erre óriási szemeket meresztett, s csak ennyit mondott:

– Mi a különbség a holló meg az íróasztal között?

„Jaj, de nagyszerű!” – gondolta Alice, mert szerette a találós kérdéseket. – Mindjárt kitalálom – mondta hangosan.

– Azt gondolod? – kérdezte Április Bolondja.

– Azt.

– Hát akkor mondd azt, amit gondolsz.

– Én azt gondolom, amit mondok – hebegte Alice. – A kettő között nincs semmi különbség.

– Dehogyis nincs – pattogott a Kalapos. – Hiszen akkor éppúgy mondhatnám: *Azt látom, amit iszom*, vagy: *Azt iszom, amit látok.*

– Sőt mindegy lenne – tódította Április Bolondja – ez: *Azt szeretem, amit kapok*, vagy ez: *Azt kapok, amit szeretek*.

– Meg egyformán mondhatnám – dünnyögött a Mormota álmában: – *Akkor alszom, ha élek*, vagy: *Akkor élek, ha alszom*.

– No, te valóban csak akkor élsz, ha alszol – nevetett a Kalapos.

Itt a beszélgetés megfeneklett, s az egész társaság elhallgatott. Alice közben azon törte a fejét, mi a különbség a holló és az íróasztal között, de nemigen tudta kisütni.

A Kalapos szólalt meg először:

– Hányadika is van ma? – kérdezte Alice-től.

Kihúzta zsebóráját, nyugtalanul nézegette, aztán megrázta, és a füléhez nyomta.

Alice gondolkozott egy kicsit, aztán kibökte:

– Negyedike.

– Akkor az órám két napot késik – sóhajtott a Kalapos. – Látod, mondtam, hogy ne vajazd be a kereket – förmedt rá Április Bolondjára.

– Egészen friss vaj volt – mentegetőzött Április Bolondja.

– Igen, de azért néhány kenyérmorzsa is belékerült – dörmögött a Kalapos. – Nyilván a kenyérvágó késsel kented a vajat.

Április Bolondja vizsgálgatta az órát, elkomorodott, aztán beledugta a teáscsészébe, újra megnézte, de semmi egyéb nem jutott az eszébe, csak az, amit már mondott:

– Egészen friss vaj volt.

Alice Április Bolondja válla fölött kíváncsian kandikált az órára.

– Jaj, de fura egy óra – mondotta. – A napokat mutatja, de a perceket meg az órákat nem.

– Hát aztán – okoskodott a Kalapos –, a te órád talán mutatja az éveket ?

– Dehogyis mutatja – vágta rá Alice. – Hiszen egy év az nagyon hosszú, s akkor egy teljes évig egyáltalán nem kellene járnia.

– No és az én órám talán jár? – kérdezte a Kalapos.

Alice most már igazán nem tudta, hányat ütött az óra. A Kalapos megjegyzésének látszólag semmi értelme sem volt, ugyanakkor mégis angolul hangzott.

– Egy árva szót sem értek az egészből – vallotta be Alice pironkodva.

– A Mormota megint elaludt – ugrott föl a Kalapos, s egy kis forró teát loccsintott az orrára.

A Mormota türelmetlenül megrázta a fejét. Szemét föl se nyitva, ezt mondotta:

– Persze, persze. Magam is éppen ezt akartam mondani.

– No, kitaláltad-e már, mi a különbség a holló meg az íróasztal közt? – vallatta Alice-t a Kalapos.

– Nem. Tessék megmondani – kérlelte.

– Nekem halvány sejtelmem sincs róla – felelte a Kalapos.

– Nekem se – mondotta Április Bolondja.

Alice fáradtan fölsóhajtott:

– Hát nem sajnálják az időt ilyen ostobaságokra pazarolni – méltatlankodott. – Olyan talá-lós kérdést tesznek föl, amelyikre nincs is válasz.

– Miért sajnálnók az Időt? – ellenkezett a Kalapos. – Hiszen az Idő nem beteg.

– Nem értem – jegyezte meg Alice.

– Hát persze hogy nem érted – vágott szavába a Kalapos megvető fejmozdulattal. – Mert hiszen te biztosan nem beszélgettél még az Idővel, nekem pedig jó barátom.

– Én csakugyan nem beszéltem vele – felelte Alice óvatosan –, de jól ki tudom verni, amikor zenét tanulok.

– Ó, hát akkor mindent értek – mondta a Kalapos. – Mert azt az Idő nem állja. Ha viszont nem ütnéd, hanem jóba lennél vele, kezes szolgád volna, s eligazítaná az órát. Tegyük fel például, hogy reggel nyolc óra van, s kezdődik a tanítás. Nos, egyebet sem kell tenned, csak két szót súgnod az Idő fülébe, s máris fordult egyet az óra, aztán íziben fél egyet mutat: ebédidőt.

– Ez csakugyan remek volna – kacagott Alice, s aztán elgondolkozva tette hozzá: – De hátha még nem volnék akkor éhes?

– Annyi baj legyen. Akkor addig marad fél egy, amíg meg nem éhezel.

– Tán maga így tesz az Idővel? – kérdezte Alice.

– Nem – rázta fejét búsan a Kalapos. – Mi nem vagyunk beszélő viszonyban egymással. Összevesztünk. Most április elsején történt. Éppen aznap, amikor szegény cimborám megbolondult – mutatott a teáskanalával Április Bolondjára. – Akkor a Királynőnél nagy hangverseny volt. Nekem kellett énekelni ezt a dalt:

Libbenj-lebbenj, denevér!
Nincsen messze már a cél.

– Ismered ezt a dalt ?

– Mintha már hallottam volna.

– Várj csak, így megy tovább:

Nagyot koppansz a falon,
bunkó nő az orrodon.

Erre a Mormota kissé fölneszelt, s félálomban dudorászni kezdte:

– Libbenj-lebbenj, denevér. – S mindaddig dudorászta, amíg jól oldalba nem bökték.

– No, szóval, alig értem az első versszak végére – folytatta a Kalapos –, amikor a Királynő fölugrott, és elkiáltotta magát: „Ez sose vág be időre. Nem tartja meg az ütemet. Üssétek le a fejét."

– Borzasztó – fakadt ki Alice.

– Azóta haragszik rám az Idő – bólogatott a Kalapos. – Meg nem tenne többet semmit a kedvemért. Az órám mindig hatot mutat.

Alice fejében derengeni kezdett valami.

– Ezért van itt az asztal uzsonnához terítve ? – kérdezte.

– Úgy van, úgy van – sóhajtotta a Kalapos –, nálunk minden idő uzsonnaidő, időnk sincs közben elmosogatni.

– Szóval egyik terítéktől a másikhoz vonulnak? – kérdezte Alice.

– Úgy bizony, mégpedig mihelyt bepiszkítottuk a csészéinket.

– De mi lesz, amikor a végére érnek ? – kockáztatta meg Alice.

– Beszéljünk másról – ásított Április Bolondja. – Unom. Azt ajánlom, hogy ez a kis kisasszony meséljen most nekünk valamit.

– Jaj, én nem tudok mesélni – szólt Alice félénken.

– Akkor meséljen a Mormota – kiáltott a két jópipa. – Mormota, ébredj! – S bökdösték jobbról is, balról is.

A Mormota lassan fölpillantott.

– Nem is aludtam – szólt rekedt, álmos hangon. – Minden szót hallottam, pajtások.

– Mesélj nekünk valamit – biztatta Április Bolondja.

– Igen – könyörgött Alice –, legyen szíves, meséljen valamit.

– De siess – ingerkedett vele a Kalapos –, különben elalszol, mielőtt befejeznéd.

– Egyszer volt, hol nem volt – kezdte a Mormota sebbel-lobbal –, még az Óperenciás tengeren is túl, volt egyszer három kislány. Úgy hívták őket, hogy Elsie, Lucie, Tillie. Ez a három kislány egy kút fenekén élt.

– És miből éltek? – kérdezte Alice, akit mindig nagyon érdekelt az evés meg az ivás.

A Mormota néhány pillanatig töprengett ezen, aztán így szólt:

– Hát málnaszörpből.

– Az lehetetlenség – jegyezte meg Alice mosolyogva. – Akkor elrontották volna a gyomrukat.

– El is rontották – mormogta a Mormota. – De még mennyire!

Alice akárhogy próbálta, sehogy se tudta elképzelni, hogy élt ott a kút fenekén az a három kislány.

– Aztán miért voltak a kút fenekén? – kérdezte.

– Igyál még egy csésze teát – kínálgatta a Kalapos Alice-t.

– Én eddig egyetlen csészével sem ittam – tiltakozott Alice sértetten –, hát nem ihatok *még egy* csészével.

– A semminél kevesebbet természetesen nem ihatsz – bölcselkedett Április Bolondja –, de a semminél többet annál könnyebben.

– Maga pedig ne kotyogjon bele mindenbe – szólt rá Alice.

– Nem illik mást megszólni – olvasta a fejére diadalmasan a Kalapos. Alice erre nem tudott mit felelni, hát bánatában kent magának egy darab vajas kenyeret, ivott egy kis teát, aztán újra megkérdezte:

– És miért éltek a kút fenekén?

A Mormota ismét törte a fejét egy-két pillanatig, majd kinyögte:

– Azért, mert az málnaszörpkút volt.

– Olyan kút nincs is a világon – mondta Alice hitetlenül.

A Kalapos meg Április Bolondja lepisszegte. A Mormota is megpirongatta Alice-t.

– Ha nem tudsz finoman viselkedni, akkor csak mondd tovább magad.

– Ne tessék haragudni – könyörgött Alice. – Tessék folytatni. Többet nem szólok bele. Végre is lehet, hogy csakugyan van *egy* olyan kút…

– *Egy?* – csattant föl a Mormota méltatlankodva, de azért folytatta:

– Szóval ez a három kislány csak elkezdett merni. Mertek, mertek…

– Mit mertek ? – kérdezte Alice, megfeledkezve fogadalmáról.

– Hát málnaszörpöt – vetette oda a Mormota.

– Tiszta csészét kérek – vágott közbe a Kalapos –, és üljünk egy hellyel odább.

Mialatt beszélt, már odább is vonult, a Mormota került az ő helyére, a Mormota helyére pedig Április Bolondja. Alice kelletlenül ült Április Bolondjának a helyére. Ebben a helycseréjében csak a Kalapos járt jól. Alice-nak sokkal rosszabb hely jutott, mint előbb, mert Április Bolondja, mielőtt tovább ült volna, feldöntötte a tejeskannát, bele a tányérjába.

Alice nem akarta újra megsérteni a Mormotát, ezért csínján érdeklődött:

– Csak azt nem értem, honnan merték a málnaszörpöt?

– Minthogy a vizes kútból rendszerint vizet szoktak merni – tanította a Kalapos –, a málnaszörpös kútból málnaszörpöt mernek. Nem érted, te kis csacsi?

– De hiszen a kislányok *benne* voltak a kútban – magyarázta Alice a Mormotának, ügyet se vetve az előbbi megjegyzésre.

– Persze hogy benne voltak, és benne mertek.

Ettől a választól Alice annyira meghökkent, hogy hagyta tovább beszélni a Mormotát, s egy darabig nem is szólt közbe.

– Szóval a három kislány egyszerre mindenfélét mert – folytatta a Mormota, nagyokat ásítva s szemét dörzsölgetve, minthogy már roppant elálmosodott. – Mindenfélét mert az a három kislány. Mindenfélét mert merni az a három kislány, ami *m* betűvel kezdődik.

– Miért éppen *m* betűvel? – csodálkozott Alice.

– Azért – felelt Április Bolondja –, mert mert. Azért – folytatta –, mert mert merni.

Alice elhallgatott.

A Mormota közben lehunyta szemét, és elszundított, a Kalapos azonban jól oldalba böködte, arra nyikkant egyet, fölriadt és folytatta:

– Mindent mertek ezek a kislányok, ami *m* betűvel kezdődik, úgymint *mézet, mákot, mulatságot*. Láttál te már mulatságot merni?

– Igazán nem tudom – hebegte Alice.

– Nahát, akkor ki se nyisd a szádat! – ripakodott rá a Kalapos.

Ez már több volt a soknál. Ilyen gorombán még senki se beszélt vele. Sértődötten fölkelt, s otthagyta őket. A Mormota tüstént elszenderedett, a másik kettő pedig nem törődött azzal, hogy elmegy. Alice ugyan hátra-hátratekintett, hogy hátha visszahívják, de bizony nem hívták vissza.

Messziről még látta, amint a Kalapos meg Április Bolondja a Mormotát belenyomja a teáskannába.

„Ezekhez aztán nem megyek többet – gondolta Alice, amikor már a erdőn ballagott. – Soha életemben nem jártam ilyen bolond társaságban.”

Amint ezt mondotta, észrevette, hogy egyik fatörzsbe valami ajtó van vájva.

– Jaj, de furcsa – szólt. – De ma minden olyan furcsa. Mindenesetre kinyitom.

Kinyitotta az ajtót, s belépett rajta.

Ismét ott volt a hosszú folyosón, a kis üvegasztalka mellett.

– Na, most okosabb leszek – biztatta magát.

Fogta az icipici aranykulcsot, kinyitotta vele a parányi ajtót, amely a kertbe nyílt, majd kihúzta zsebéből a gombamaradékot, s addig harapdálta, amíg megint húsz centiméternyire nem törpült. Aztán lement a szűk átjárón; s végre-valahára ott volt a gyönyörű kertben, a tündöklő virágágyak meg a hűs szökőkutak között.

Nyolcadik fejezet

A királyi krokettpálya

A kertajtónál nagy rózsabokor volt. Fehér rózsák nyiladoztak rajta. Négy kertész éppen abban serénykedett, hogy pirosra mázolja a fehér rózsákat.

Alice ámult-bámult. Közelebb lopakodott hozzájuk. Hallotta, amint az egyik kertész rászólt a másikra:

– Vigyázz, Ötös, ne kend hozzám a festéket!

– Nem tehetek róla – szólt az Ötös –, meglökött a Hetes.

Erre a Hetes rátekintett, s ezt mondotta:

– Te is mindent másra akarnál kenni, Ötös!

– Jobb lenne, ha hallgatnál – vágott vissza az Ötös. – A Királynő már tegnap le akarta üttetni a fejedet.

– Miért? – kérdezte az, aki először szólalt meg.

– Mi közöd hozzá, Kettes – jegyezte meg a Hetes.

– De igenis, van közünk hozzá! – pattogott az Ötös. – El is mondom, miért. Azért akarta leüttetni a fejét, mert a szakácsnőnek a konyhába fokhagyma helyett tulipánhagymát vitt.

A Hetes ledobta ecsetjét. Égre-földre esküdözött, hogy ebből egy szó se igaz, amikor megpillantotta a leselkedő Alice-t. Hirtelen elhallgatott. Most a többiek is észrevették őt. Mind a négyen földig hajoltak előtte.

– Mondják kérem – szólalt meg Alice –, miért festik pirosra ezeket a fehér rózsákat?

Az Ötös meg a Hetes nem szólt semmit, csak a Kettesre pillantott.

A Kettes halkan mondta:

– Tetszik tudni, édes kisasszonyka, úgy történt, hogy nekünk ide piros rózsafát kellett volna ültetnünk. Tévedésből azonban fehéret ültettünk. Ha a Királynő megtudja ezt, leütteti valamennyiünk fejét. Most tehát sietve pirosra festjük a fehér rózsákat, minekelőtte még észrevenné…

Ebben a pillanatban az Ötös, aki már régebben ide-oda fülelt, elkiáltotta magát.

– A Királynő, a Királynő!

A három kertész tüstént arcra borult. Közeledő lábak ütemes dobaja hallatszott. Alice arrafelé fordult, s várta a Királynőt.

Először tíz katona jött, ezek éppolyanok voltak, mint a három kertész: hosszúkásak és laposak, kezük-lábuk a kártyalapok sarkán. Őket tíz udvaronc követte, kettesével és katonásan. Mögöttük vonultak a királyi gyermekek, párosával kézen fogva egymást, ezek is tízen voltak, és jókedvűen ugrándoztak. Őket a vendégek követték, jobbadán királyok és királynők.

A díszkíséretben Alice tüstént fölismerte a fehér Nyuszit. Folyton selypegett, idegesen hadart, s mindenkire mézédesen mosolygott. Alice-re ügyet se vetett.

Most jött a Szív Felső, aki bíborpárnán hozta a királyi koronát, és végül a pompás felvonulást a Szív Király és Királynő zárta be.

Alice nem tudta, vajon ő is arcra boruljon-e, mint a három kertész. Ilyesmi nem volt szokás a felvonulásokon. Aztán elgondolta, ha mindenki arcra esnék, akkor senki se látna belőle semmit, és nem volna értelme az egésznek. Hát inkább állva maradt, és szépen várt.

Amikor a menet Alice elé ért, mindenki megállott, és rábámult. A Királynő szigorúan kérdezte:

– Kicsoda ez itt?

Szavait a Szív Felsőhöz intézte, aki egyre csak hajbókolt, és mosolygott a Királynőre, de egy szót se szólt. Erre a Királynő rárivallt:

– Tökfilkó!

Aztán türelmetlen fejmozdulattal Alice-től kérdezte meg:

– Hogy hívnak, kislányom?

– Alice-nek, felség – mondotta illedelmesen, közben azonban szüntelenül így bátorította magát: „Csak nem ijedek meg egy csomó játékkártyától?”

– És ezek itt kicsodák? – kérdezte a Királynő a három kertészre mutatva, akik valamennyien arcra borulva feküdtek a rózsafa körül.

Minthogy ezek a színükkel hasra borultak, s hátukon ugyanolyan minta volt, mint a többi kártyán, a Királynő nem tudhatta, hogy mifélék, kertészek, katonák vagy udvaroncok, esetleg a saját három gyereke?

– Mit tudom én? – vetette oda Alice, s maga is meglepődött merészségén. – Ez nem az én dolgom.

A Királynő elvörösödött a dühtől. Úgy nézett rá, mint valami tigris, s magából kikelve ordította:

– Üssétek le a fejét!

Alice-nek azonban nem szállt inába a bátorsága, hanem hangosan, nagy bátran ezt felelte neki:

– Szamárság!

Ekkor a Király csillapítóan a felesége karjára tette a kezét, és félénken csak ennyit mondott:

– Gondold csak meg, édesem, hiszen ez csak egy gyerek!

A Királynő mérgesen elfordult Alice-től, s a kertészekre mutatva, ezt parancsolta a Felsőnek:

– Fordítsd vissza őket.

A Szív Felső a lábával fordítgatta vissza a hasmánt fekvő kertészeket.

– Keljetek föl! – kiáltotta a Királynő harsány hangon.

Erre a három kertész fölugrott, és villámsebesen le-föl hajlongott a Király, a Királynő, a királyi gyermekek meg az előkelő vendégek előtt.

– Elég! – üvöltött a Királynő. – Olyan gyorsan hajlongtok, hogy beleszédülök. – Aztán a rózsafára mutatott: – Mit csináltatok itt?

– Alázatosan könyörgünk, felség – rimánkodott a Kettes s fél térdre ereszkedett. – Éppen át akartuk mázolni ezeket a rózsákat.

– Látom! – morgott a Királynő, a rózsákat vizsgálgatva. – Üssétek le a fejüket!

A menet tovább vonult, csak három katona maradt ott, hogy kivégezze a három szerencsétlen kertészt. Ezek Alice-hez folyamodtak segítségért.

– Sohase búsuljatok, nem fogják leütni a fejeteket – mondotta Alice, s egy jókora virágcserépbe dugta őket.

A három katona egy darabig kereste a kertészeket, aztán mikor nem talált senkit, nyugodtan a többiek után ballagott.

– Leütöttétek a fejüket? – harsogta a katonák felé a Királynő. – Parancsára, felség! – harsogták vissza a katonák.

– Helyes! – kiáltott a Királynő. – Tudsz krokettezni?

A katonák némán álltak, s Alice-re tekintettek, minthogy a kérdés nyilvánvalóan neki szólt.

– Tudok! – kiáltotta Alice. – Egy labdát kell ütővel kis kapukon átütögetni!

– Helyes! – üvöltötte a Királynő. – Gyere velünk!

Alice beállt a menetbe, s várta, hogy, mi fog most történni.

– Szép napunk van ma – suttogta Alice fülébe a Nyuszi, rémülten pillantgatva feléje.

– Nagyon szép – hagyta helyben Alice. – De hol a Hercegnő?

– Csitt, csitt! – intette le a Nyuszi, óvatosan körülkémlelve, aztán lábujjhegyre állt, s halkan mondotta Alice-nek:

– Halálra ítélték.

– Jaj, miért? – kérdezte Alice.

– Csak nem sajnálod őt? – kérdezte dermedten a Nyuszi.

– Nem én – felelte Alice. – Dehogyis sajnálom. Csak szeretném tudni, hogy miért.

– Azért – mondta a Nyuszi –, mert Őfelségét, jóságos Úrnőnket és Királynőnket fölpofozta.

Alice halkan nevetni kezdett.

– Csitt, csitt! – aggodalmaskodott a Nyuszi. – Még meghallja a Királynő. Úgy történt, hogy a Hercegnő kissé elkésett. Erre Őfelsége…

– Mindenki a helyére! – mennydörgött a Királynő.

A jelenlevők – ki-ki amerre látott – hanyatt-homlok rohanni kezdtek. Előbb egymásba gabalyodtak, de aztán néhány perc alatt mégiscsak elhelyezkedtek, s a játék megkezdődött.

Alice soha életében nem látott ilyen furcsa krokettpályát: csupa lyuk volt és barázda. A labdák eleven sündisznók voltak, az ütők eleven flamingók, a katonák meg egymás kezén-lábán állva alkottak kapukat.

Alice-nek a legtöbb bosszúságot az okozta, hogy nem bírt a flamingóval. Valahogy sikerült a hóna alá gyűrnie, s a lábai már lefelé lógtak. De alighogy kiegyenesítette a flamingó hosszú nyakát, hogy a fejével elüsse a sündisznót, a flamingó visszafordult hozzá, s oly elszontyolodott pofával bámult Alice arcába, hogy az nem állhatta meg kacagás nélkül. Aztán amikor visszanyomta a flamingó fejét, hogy megint ütni próbáljon vele, a sündisznó, amelyik az imént még labdává gömbölyödött, egyszerre kitekergőzött, és eliramlott. A hepehupás pályán is folyton elakadt a labda, s a kártyakatonák is eldüledeztek, odébb mentek, s a kapuk minden pillanatban eltűntek. Alice sejtette, hogy itt bajos lesz játszani.

A tetejében a játékosok valamennyien egyszerre akartak a sündisznóba ütni, senki se várt a sorára. Ökölharcra keltek egymással. A Királynő éktelen haragra gerjedt, folyton toporzékolt, s átlag minden percben egyszer ezt kiabálta:

– Üssétek le a fejét, üssétek le a fejét!

Alice-nek kezdett nem tetszeni a dolog. Vele ugyan még nem veszekedett a Királynő, de arra gondolt, mi lesz, ha majd rákerül a sor. Itt általában divat volt mindenkinek leüttetni a fejét. Csoda, hogy van olyan, akit életben hagytak.

Körülnézett, hogyan szökhetne meg innen észrevétlenül.

Egyszerre valami furcsát pillantott meg oldalt, egy fa alatt. Meghökkent, de aztán ráeszmélt, hogy amit lát, nem egyéb, mint vigyorgás.

„A Fakutya vigyorog – gondolta. – Végre valaki, akivel beszélgethetek.”

– Na, hogy érzed magad? – kérdezte a Fakutya, mihelyt volt elég szája, hogy beszéljen vele.

Alice várt, amíg a Fakutyának a szeme is megjelent. Csak akkor köszöntötte.

„Addig pedig nem beszélek hozzá – mondotta magában –, míg a füle is meg nem jelenik. Legalább az egyik.”

A következő pillanatban megjelent a Fakutya egész feje.

Erre Alice letette a flamingóját, s a játékot kezdte mesélni neki, örvendve, hogy valakivel szóba állhat. A Fakutya azonban úgy gondolta, hogy elég, ha csak a feje látszik, s a törzsét nem is jelentette meg.

– Nem rendesen játszanak ezek – panaszkodott Alice. – Úgy veszekszenek, hogy a saját szavát se hallja az ember. Nem tudják a játékszabályokat, vagy legalábbis nem törődnek velük, és arról fogalmad sincs, hogy megzavarja az embert az, hogy minden eleven. Például az a kapu, amelyen éppen keresztül kellene ütnöm a labdát, egyszerre csak fogja magát, és átsétál a pálya másik végére. A Királynő labdáját meg már éppen el akartam ütni, mikor egyszer csak elszaladt a sündisznó, mert meglátta, hogy közeledik feléje az én sünöm.

– És hogy tetszik neked a Királynő? – kérdezte a Fakutya halkan.

– Sehogy se – felelte Alice. – Ez a Királynő olyan – kezdte, de akkor észrevette, hogy a Királynő a háta mögött áll, és így folytatta : – …olyan kitűnően játszik, hogy mindannyiunkat legyőz.

A Királynő elégedetten mosolygott és továbbment.

– Hát te kivel beszélgetsz? – kérdezte a Király, aki odajött Alice-hez, és nagy kíváncsian nézegette a Fakutya fejét.

– Barátommal, a Fakutyával – válaszolta Alice. – Ha megengedi, bemutathatom felségednek.

– Nekem ugyan egy cseppet sem tetszik – mondta a Király. – De nem bánom, megcsókolhatja a kezemet.

– Van eszembe – vigyorgott a Fakutya.

– Mit pimaszkodsz? – hörgött a Király. – Mit bámulsz rám? – S beszéd közben Alice háta mögé iparkodott.

– A királyokat bámulni szokás – mentegette barátját Alice. – Ezt már olvastam is valahol, csak nem tudom, hogy hol.

– El ezzel a Fakutyával – parancsolta határozott hangon a Király, és oda is szólt az éppen arra tartó Királynőnek: – Édesem! Légy szíves, távolíttasd el ezt a Fakutyát!

A Királynő csak egy módját ismerte az ügyes-bajos dolgok elintézésének, akár fontosak voltak azok, akár nem.

– Üssétek le a fejét! – mondta oda se pillantva.

– Majd magam megyek a bakóért – mondta a Király lelkendezve, s máris elrohant.

Alice arra gondolt, hogy megnézi, hol tartanak a játékban. Messziről hallotta csak a Királynő dühös rikácsolását. Eddig három játékost ítélt halálra azért, mert elmulasztották az ütésüket, s Alice kissé elborult arra a gondolatra, hogy hiszen a játék most már úgy összevissza keveredett, hogy maga sem tudná megmondani, az ő ütése van-e soron vagy a másé. Így aztán elindult, hogy megkeresse a sündisznóját.

Hát a sündisznó éppen egy másik sündisznóval viaskodott, aztán úgy egymásba gabalyodtak, hogy Alice azt gondolta: itt a pompás alkalom az egyiket elütni a másikkal. Egyedül csak az volt a bökkenő, hogy a flamingója átsétált a kert túlsó végébe, s ott nagy ügyetlenül megpróbálkozott felszállni az egyik fára.

Mire megfogta a flamingóját, és visszahozta, a két sündisznónak hűlt helye volt.

„Sebaj – gondolta Alice –, a kapuk úgyis elszéledtek.” – S ezzel a flamingóját karja alá gyömöszölte, hogy többé el ne szökhessék, s visszament a Fakutyához egy kis beszélgetésre.

Ahogy odaért, ámulva látta, hogy a Fakutya körül nagy csoport álldogál, s a Király meg a Királynő a Bakóval vitatkozik. A többiek pedig mind hallgatnak, mint a sír, és kényelmetlenül feszengenek.

Mihelyt Alice megjelent, mindannyian hozzá fordultak, hogy ő döntse el a vitát. Mind a hárman érvelni kezdtek, de minthogy mind egyszerre beszéltek, Alice egyiket se értette, s fogalma se volt, miről is van szó voltaképpen.

A Bakó azt állította, hogy ő csak akkor tudja leütni valakinek a fejét, ha a fejhez test is tartozik, amelyről leütheti. Bizonykodott, hogy mióta bakó, nem ütött le másképpen fejet, új szokásokat meg már nem vesz fel.

A Király viszont erősködött, hogy mindenkinek, akinek feje van, le lehet ütni a fejét, így a Bakó ne beszéljen szamárságokat.

A Királynő azzal érvelt, hogy ha az egész ügyet azon nyomban el nem intézik, ő bizony közben kivégeztet mindenkit. Ezért volt aztán mindenki oly komor, hallgatag és aggodalmas.

Alice csak ezt a tanácsot tudta adni:

– Legokosabb, ha megkérdezik a Hercegnőt. Övé a Fakutya.

– A Hercegnő tömlöcben van – mondotta a Királynő. – Azonnal hozd ide – parancsolta a Bakónak.

A Bakó futva-futott a Hercegnőért.

Ebben a pillanatban azonban a Fakutya feje halványodni kezdett, s mire a Bakó visszatért a Hercegnővel, végképp el is tűnt. A Király meg a Bakó tűvé tették az egész kertet, dühöngve keresték a Fakutyát, a többiek meg szépen visszaszállingóztak, hogy folytassák a játékot.

Kilencedik fejezet

Az Ál-Teknőc története

– Jaj, csakhogy végre újra láthatlak, édes kis nagymamám! – örvendezett a Hercegnő, s szeretettel karon fogta Alice-t.

Alice igen örült, hogy a Hercegnőnek ilyen jó kedve van. Csak azt nem tudta, miért nevezi őt nagymamájának.

„Az előbb a konyhában nyilván a sok borstól volt olyan borsos hangulatban – gondolta. – Ha egyszer majd hercegnő leszek – tűnődött, s elszomorodott, mert kevés reménye volt ahhoz, hogy valaha is hercegnő legyen –, akkor sohase lesz bors a konyhámban. Jó a leves anélkül is! Lehet, hogy az emberek csak a borstól olyan mérgesek – fűzte tovább gondolatait, és nagyon örvendett annak, hogy valami új igazságot fedezett föl. – Az ecettől lesznek savanyú-

ak, a kinintől keserűek és a törökméztől édesek. Bárcsak köztudomásúvá válna mindez, akkor legalább a felnőttek nem lennének olyan szűkmarkúak a cukor osztogatásában.”

Alice közben teljesen megfeledkezett a Hercegnőről, s meglepődött, mikor az megszólalt a füle mellett.

– Úgy látszik, elgondolkoztál, édesem, attól állt el a szavad. Várj csak. Tudok erre egy jó közmondást, csak nem jut hamarjában az eszembe.

– Talán nincs is rá közmondás – jegyezte meg Alice.

– Dehogyis nincs, te kis csacsi. Mindenre van közmondás – felelt a Hercegnő, s még jobban belecsimpaszkodott Alice-be.

Alice szerette volna lerázni magáról. Először azért, mert a Hercegnő szörnyen csúnya volt, másodszor pedig azért, mert a csontos, hegyes álla épp Alice vállláig ért, s folyton szurkálta őt. Alice azonban nem akarta megsérteni, hát inkább tűrte.

– Most már rendesebben játszanak – szólt, hogy másra terelje a szót.

– Erre azt szokták mondani: *Rend a dolgok lelke és veleje.* Akinek pedig rendben a szénája, annak nem fáj a feje.

– Én is úgy hallottam: *Ki-ki maga háza előtt söpörjön* – szólt Alice.

– Ez is ugyanazt jelenti – mondta a Hercegnő, éles állával egyre szurkálva Alice vállát. – Különben azt is szokták mondani: *Ki-ki saját szerencséjének a kovácsa.*

„Hogy szereti a közmondásokat” – gondolta Alice.

– Tudod, miért nem ölelem át a derekadat? – kérdezte váratlanul a Hercegnő. – Azért, mert félek a flamingódtól. Nem csíp?

– De bizony, alighanem csíp – válaszolt gyorsan Alice, nehogy a Hercegnő átölelje a derekát.

– *Csip-csip csóka, vak varjúcska* – idézte a Hercegnő.

– Ez nem vak – mondta Alice.

– Persze hogy nem vak. *Csóka a csókának nem vájja ki a szemét.* Régi közmondás.

– Csakhogy ez nem is csóka – ellenkezett Alice.

– Hát persze hogy nem csóka – nevetett a Hercegnő. – *Nem illik más tollával ékeskedni.* Ez pedig azt jelenti, hogy: *Légy az, aminek látszani akarsz.* Vagy egyszerűbben és rövidebben: ne akarj másnak látszani, mint aminek látszol, mert ha nem annak akarsz látszani, aminek látszol, akkor nem annak látszol, aminek látszani akarnál.

– Ha le tetszenék talán írni, akkor jobban megérteném – mondta udvariasan Alice. – Kicsit nagyon hosszú.

– Ez még semmi – dicsekedett a Hercegnő. – Még sokkal hosszabbakat is tudok.

– Ne tessék vele fáradni – kedveskedett Alice.

– Ó, nekem ez nem fáradság. Szívesen csinálom. Örömet akarok vele szerezni neked.

„Szép kis öröm. Ha születésnapomra csak ilyesmit kapnék; nem nagyon örülnék neki” – gondolta Alice, de mondani azért nem mondta.

– Már megint elgondolkoztál? – kérdezte a Hercegnő, s újra megszúrta Alice-t a csontos állával.

– Hát már gondolkozni se szabad? – fakadt ki Alice, mert kezdte unni a dolgot.

– Dehogynem szabad – folytatta a Hercegnő. – *Söpörjön ki-ki…*

Ebben a percben azonban Alice nagy meglepetésére a Hercegnő a tanulságot lenyelte, s remegni kezdett, mint a nyárfalevél. Alice fölpillantott. Hát látta, hogy a Királynő áll előttük összefont karral, villámló szemmel.

– Remek az idő, felség – rebegte a Hercegnő fakó, élettelen hangon.

– Utoljára mondom – kiáltott lábával dobbantva a Királynő. – Vagy eltűnsz innen, vagy azonnal leüttetem a fejedet. Válassz a kettő közül.

A Hercegnő választott. Már ott se volt.

– No, menjünk vissza játszani – mondta a Királynő Alice-nek.

Alice úgy meg volt rémülve, hogy szólni sem tudott. Némán ballagott a Királynő után a krokettpálya felé.

A vendégek fölhasználva a Királynő távollétét az árnyékban hűsöltek, de mihelyt megpillantották, eszük nélkül futottak vissza a pályára, mert azt kiáltotta feléjük, hogy egy pillanatnyi késedelem a fejükbe kerülhet.

Megint játszottak. A Királynő folyton-folyvást lármázott és kiabált: „Üssétek le a fejét! Üssétek le a fejét!” Az elítélteket azonnal katonák vették őrizetbe, akik ilyenformán kénytelenek voltak abbahagyni azt, hogy ők legyenek a kapuk, így aztán vagy egy félóra múlva egyetlen kapu se maradt, a játékosok pedig – a Király, Királynő és Alice kivételével mindnyájan őrizetben voltak halálos ítélettel a fejükön.

Végre a Királynő belefáradt a játékba, abbahagyta, s lihegve így szólt Alice-hez:

– Láttad már az Ál-Teknőcöt?

– Még nem – felelte Alice. – Azt se tudom, hogy mi az.

– Belőle készül a teknősbékaleves.

– Sohasem láttam még.

– No, gyere, majd levezetlek hozzá, és ő elmondja a történetét – mondta a Királynő.

Elindultak együtt. Alice hallotta, amint a Király indulóban halkan odaszólt a társaságnak:

– Mindnyájatoknak megkegyelmezek.

„Jaj, hála istennek” – gondolta Alice, mert már megijedt attól, hogy itt mindenkit lenyakaznak.

Amint mentek-mendegéltek, hát egyszerre csak látják, hogy egy Griffmadár sütkérezik előttük az út közepén a porban, és szundikál.

– Kelj föl, te lomha dög – rivallt rá a Királynő –, s mutasd meg ennek a kislánynak az Ál-Teknőcöt. Nekem most vissza kell mennem, mert jelen kell lennem a kivégzéseknél. – Azzal megfordult, és otthagyta Alice-t a Griffmadárral.

Alice nem szívesen maradt egyedül ezzel a szörnyeteggel, de azt gondolta, hogy mellette is van olyan biztonságban, mint a kegyetlen Királynő mellett, hát ott maradt.

A Griffmadár föltápászkodott, megdörzsölte szemét, várt, amíg egészen eltűnik a Királynő, s akkor elkacagta magát.

– Kétkrajcáros komédia.

– Micsoda? – kérdezte Alice.

– Hát a Királynő – mondta a Griffmadár. – Csak a szája jár. Sohase végeztet ki senkit. No gyere.

Mindenki csak így beszél velem: „No, gyere!” – duzzogott magában. Alice, s lassan a Griffmadár után ballagott. – „Soha ennyit nem parancsoltak még nekem életemben.”

Nem kellett messze menniük. Nemsokára megpillantották az Ál-Teknőcöt. Szomorúan üldögélt egy sziklapárkányon. Amikor a közelébe értek, Alice hallotta, hogy oly keserveseket sóhajt, mintha a szíve épp akkor repedne ketté. Nagyon megsajnálta.

– Mi a baja? – kérdezte a Griffmadártól.

A Griffmadár úgy felelt, mint az imént:

– Kétkrajcáros komédia. Csak a szája jár. Az a baja, hogy nincs semmi baja. No, gyere.

Fölmásztak a sziklapárkányra az Ál-Teknőchöz. Az nagy, könnyes szemekkel tekintett rájuk, s egy kukkot se szólt.

– Ez a kislány látni akar téged – mondta a Griffmadár. – Meg aztán meséld el neki az élettörténetedet.

– Jó, majd elmesélem – mondta az Ál-Teknőc mély, kongó hangon. – Üljetek le, s amíg be nem fejeztem, senki se szóljon közbe.

Leültek. Néhány percig senki se szólt egy szót se.

„Vajon hogy akarja befejezni, ha el se kezdi?” – gondolta Alice, de türelmesen várt.

– Réges-régen valamikor – kezdte mély sóhajjal az Ál-Teknőc – igazi teknőc voltam.

Ezeket a szavait hosszú-hosszú csönd követte. Csupán a Griffmadár vijjogott velőtrázóan, hogy „*Krkrkr*”, s olykor az Ál-Teknőc nagy búsan fölzokogott.

Alice már föl akart kelni, hogy megköszönje szépen az „érdekes élettörténetet”, de arra gondolt, hátha még sincs vége. Várt, és nem szólt.

– Amikor kicsinyek voltunk – folytatta végre az Ál-Teknőc valamivel nyugodtabban, noha még mindig el-elfulladt a zokogástól –, a tenger fenekén jártunk iskolába. Volt ott egy tanítónk. Vén Teknősnek hívtuk.

– Miért hívták Vén Teknősnek? – csodálkozott Alice.

– Mert telitömte tudással a tökfejünket – förmedt rá az Ál-Teknőc. – Jaj, de buta vagy!

– Szégyelld magad, hogy ilyen egyszerű dolgot kérdezel! – pirongatta a Griffmadár.

Aztán mind a ketten elhallgattak, s olyan szemrehányó tekintetet vetettek szegény Alice-re, hogy az csaknem a föld alá süllyedt szégyenletében. Végre a Griffmadár így szólt az Ál-Teknőchöz:

– No, folytasd, öreg cimborám. Különben ítéletnapig se lesz vége.

– Szóval – folytatta az Ál-Teknőc –, a tenger fenekén jártunk iskolába, akár hiszed, akár nem.

– Én egy szóval se mondtam, hogy nem hiszem – mentegetőzött Alice.

– De mondtad – erősítgette az Ál-Teknőc.

– Fogd be a szád! – rivallt rá a Griffmadár, még mielőtt az egy szót is szólhatott volna.

Az Ál-Teknőc folytatta.

– Mi ott a tenger fenekén roppant jó nevelést kaptunk. Naponta jártunk iskolába.

– Hát azért iskolába én is jártam – vágott közbe Alice. – Azzal igazán ne tessék annyira hencegni.

– Különórákat is vettél? – kérdezte aggódva az Ál-Teknőc.

– Hogyne – dicsekedett Alice. – Franciát és zongorát tanultam.

– Hát mosni?

– Azt már nem – méltatlankodott Alice.

– Nem is volt az jó iskola akkor – mondta az Ál-Teknőc megkönnyebbülten. – A miénkben felszámították a franciát, a zongorát és a mosást.

– Nem sok szükséged lehetett a mosásra a tenger fenekén – mondta Alice.

– Nem volt rá úgyse pénzünk, hogy megtanuljam – sóhajtotta az Ál-Teknőc. – Én csak azt tanulhattam, ami a rendes tananyag volt.

– S az mi volt? – faggatózott Alice.

– Hát először is számtan. Aztán másztan – mondotta síri csendben az Ál-Teknőc.

– Mi az a másztan? – kérdezte Alice.

– Nahát, még azt se tudod? – szörnyülködött a Griffmadár. – Hogy mekkora szamár vagy.

Alice megszeppent, de azért tovább érdeklődött:

– Írni tanultak?

– Nem – zokogott az Ál-Teknőc –, csak sírni.

– Olvasni?

– Csak olvadni.

– Rajzolni?

– Csak majszolni. De tanultunk angolnául is.

– Talán angolul ? – nevetett most már Alice.

– Angolnául, ha mondom – ismételte az Ál-Teknőc.

– Én ezt, sajnos, nem tanulhattam – panaszkodott a Griffmadár. – Csak repülőiskolát végeztem, fönn a levegőben. Volt egy tanítóm, egy vén Holló. Szegény mindig azt hajtogatta: „Kár, kár.” Kár érte.

– Kár – sóhajtott az Ál-Teknőc is. Mind a ketten zokogva a mancsukba temették arcukat.

– És hány órát tanultak naponta? – kérdezte Alice, hogy másra terelje a szót.

– Első nap tizet – mondta az Ál-Teknőc –, aztán kilencet, aztán nyolcat, és így tovább, mindennap eggyel kevesebbet.

– Jaj, de furcsa órarend! – csodálkozott Alice.

– Igen, ez a fogyó rendszer szerinti órarend.

Alice-nek nagyon tetszett ez az órarend. Egy kicsit gondolkozott, majd kibökte:

– A tizenegyedik napon persze szünet volt.

– Na persze – mondta az Ál-Teknőc.

– Aztán mit csináltak a tizenkettedik napon? – érdeklődött tovább Alice.

– Semmit – szakította félbe a kérdezősködést a Griffmadár. – Akkor kezdődött a nagy-nagy szünidő, s azóta is tart szakadatlanul. Hagyjuk már az iskolát. Inkább meséld el neki, mit szoktunk mi játszani.

Tizedik fejezet

Homár-humor

Az Ál-Teknőc nagyot sóhajtott, s egyik talpával megtörülte a szemét. Alice-re nézett, szólni akart, de nem bírt. A zokogás elfojtotta hangját.

– Mintha csont akadt volna a torkán – mondta a Griffmadár, és rázni kezdte, majd döngetni a hátát.

Az Ál-Teknőc végül visszakapta a hangját, de patakzó könnyek közt folytatta:

– Te bizonyára nem sokat éltél a tenger fenekén.

– Semeddig se – szólt közbe Alice.

– Talán még sohasem is láttál homárt?

– De már ettem is egyszer – kezdte Alice, de aztán sietve visszaszívta. – Nem, még soha.

– Akkor hát nem is tudhatod – folytatta az Ál-Teknőc –, hogy milyen a homár-humor.

– Nem, nem tudom – szólt Alice. – Milyen?

– Hát mindenekelőtt a táncos kedvben nyilvánul meg – kezdte a Griffmadár. – Előbb valamennyien fölállunk a tengerparton egy hosszú sorban.

– Két hosszú sorban! – üvöltött az Ál-Teknőc. – Fókák, Teknősbékák, Lazacok meg a többiek is, valamennyien. Aztán eltisztítjuk az útból a medúzákat…

– Ami nem kis időt vesz igénybe – vágott közbe a Griffmadár.

– Aztán két lépés előre…

– Ki-ki egy homárral! – ordított a Griffmadár.

– Az magától értetődik – mondta az Ál-Teknőc. – Két lépést előre… – Aztán homárcsere, és két lépés vissza – üvöltött a Griffmadár.

– Ha ez megvan – folytatta az Ál-Teknőc –, akkor…

– Akkor be kell dobni a homárokat… – sikított a Griffmadár, s egy nagyot ugrott.

– A tengerbe, amilyen messzire csak bírod! – fejezte be az Ál-Teknőc.

– Most villámsebesen utánuk kell úszni – vijjogott a Griffmadár.

– Bukfencet vetni a vízben – visított az Ál-Teknőc, vadul ugrándozva.

– Ismét homárcsere – sikította a Griffmadár.

– Vissza a partra, és kész az első figura – mondta az Ál-Teknőc, hirtelenül leeresztve a hangját.

Ezzel mindketten ismét leültek, elkomorodtak, és Alice-re pillantottak, mintha nem is ők ugrabugráltak volna őrültek módjára az imént.

– Szép tánc lehet – mondta Alice tétován.

– Akarod látni? – kérdezte az Ál-Teknőc.

– Jaj, de szeretném! – mondta Alice.

– Gyere, táncoljuk el az első figurát – mondta az Ál-Teknőc a Griffmadárnak. – Homár nélkül is menni fog. Melyikünk énekeljen?

– Énekelj te, én már elfelejtettem a szövegét – mondta a Griffmadár.

Kézen fogták egymást, és lassan, ünnepélyesen táncolni kezdtek.

Közben néhányszor rá-ráléptek Alice lábára, amikor éppen arra keringtek. Elülső lábukkal az ütemet verték. Az Ál-Teknőc lassan, bánatosan rázendített :

Édes Csiga, szedje lábát! Letiporja farkamat
– szól a Keszeg – az a Delfin, aki mögöttünk halad.

Lám, a Homár meg a Teknőc kinn vár már a fövenyen,
ugye, ön is táncol egyet mivelünk majd odalenn?

Nemde, ugye? Nemde, ugye? Ön is táncol odalenn?
Ugye, nemde? Ugye, nemde? Táncol kinn a fövenyen?

Fogalma sincs, milyen jó lesz, mihelyt egyszer kijutunk,
beleugrunk a tengerbe, fickándozunk, mulatunk!

Szól a Csiga: Nagy út kérem! Ferdén pislant szeme: nem!
Jólesik a meghívás, de nem táncol a fövenyen.

Ő ugyan nem, ő bizony nem, nem táncol a fövenyen,
ő bizony nem, ő ugyan nem, nem táncol ő odalenn!

Ej, lári-fári – így szól a pikkelyes barát –,
van közelebb part, hogyha kell, van föveny odaát.

Ha messzi tán a brit part, közel a francia,
sebaj, majd együtt járjuk, jöjjön, édes Csiga!

Ugye, nemde, nemde, ugye, nem marad már idelenn?
Ugye, nemde, nemde, ugye, táncol már a fövenyen?

– Köszönöm szépen, nagyon érdekes tánc volt – mondta Alice, aki örült, hogy már vége van. – A vers is tetszett. De sok mindent szeretnék még kérdezni, ha szabad – kérlelte az Ál-Teknőcöt.

– Kérdezz – bátorította az Ál-Teknőc.

– Mivel szabják ki a báliruhákat? – kérdezte Alice.

– A Rák ollójával – felelte az Ál-Teknőc.

– Ki írja a báli meghívókat? – kérdezte Alice.

– A Tintahal – felelte az Ál-Teknőc.

– Sokan vannak az ilyen bálon? – kérdezte Alice.

– Úgy szorongunk, mint a heringek – felelte az Ál-Teknőc.

– A Tok is ott van? – kérdezte Alice.

– Hogyne – felelte az Ál-Teknőc. – Bál után abba rakják a zenészek a hegedűjüket.

– Az Angolna tud-e angolul ? – kérdezte Alice.

– Csak szeretne – felelte az Ál-Teknőc. – Amint a neve is mutatja. Angolna, de nem tud szegény.

– Miért hallgat annyira a Kecsege?

– Erre a kérdésedre most egy verssel válaszolok – felelte az Ál-Teknőc. – Jól figyelj ide:

Nem beszél a Kecsege,
de aki bölcs, fecseg-e?

– Jegyezd meg, kislány, hogy a bölcs mindig hallgat.

„Azért beszél ez annyit” – gondolta Alice, de nem mondta, hanem azt kérdezte: – Most tessék megmagyarázni azt: miért van a Kecsegének a szájába dugva a farka, és miért van zöld mártással leöntve?

– Dehogyis van zöld mártással leöntve – felelte az Ál-Teknőc. – Hiszen azt lemosná róla a tengervíz. De az már igaz, hogy a farka a szájába van dugva.

Az Ál-Teknőc most akkorát ásított, hogy majd elnyelte Alice-t, aztán így szólt a Griffmadárhoz:

– Magyarázd el neki, hogy miért van a Kecsegének a farka a szájába dugva.

– Azért – kezdte a Griffmadár –, mert ő is részt vett a homárok táncában, őt is belehajították a tengerbe. De olyan messzire dobták, hogy a farka a szájába csapódott, s azóta is úgy maradt.

– Köszönöm a magyarázatot – szólt Alice –, nagyon érdekes volt.

– Most talán te beszéld el, hogy mi minden történt veled – unszolta a Griffmadár Alice-t.

– Jaj, sok mindent beszélhetnék arról, ami ma reggel óta történt velem – mondta Alice félénken. – De a tegnapi dolgokról nem is beszélek, mert tegnap még nem az voltam, aki ma vagyok.

– Nem értem. Magyarázd ezt meg – szólt az Ál-Teknőc.

– Nem, előbb beszéld el, mi történt veled – türelmetlenkedett a Griffmadár. – A magyarázatok hosszúak és unalmasak.

Alice tehát elbeszélte, mi minden történt vele attól a perctől kezdve, hogy megpillantotta a fehér Nyuszit. Eleinte egy kicsit félt, mert a Griffmadár meg az Ál-Teknőc egészen közel húzódott hozzá, s tágra nyitott szemmel, tátott szájjal hallgatta, de aztán lassacskán bátorságra kapott. Az Ál-Teknőc meg a Griffmadár mindaddig nyugodtan hallgatta, amíg Alice oda nem ért, ahol a Hernyónak elszavalta a *Te öreg vagy, apámat*. Itt az Ál-Teknőc hatalmasat fújt.

– Ez bizony fölöttébb különös – jegyezte meg.

– Világéletemben nem hallottam ilyesmit – csodálkozott a Griffmadár is.

– Vagyis a versnek egészen más értelme lett, mint volt – tűnődött az Ál-Teknőc. – Ejnye, szólj neki, hogy szavaljon valamit – tekintett a Griffmadárra, mintha az jobban tudna hatni Alice-re.

– Állj föl szépen, és szavalj el nekünk valami nagyon komoly és tanulságos verset – szólt a Griffmadár.

„Hogy parancsolgatnak nekem ezek az állatok. Kikérdeznek a leckémből – gondolta Alice. – Akár az iskolában."

De azért fölállt, meghajolt, s minthogy még mindig a homár-humor járt az eszében, ezt a fura verset szavalta el:

Így szól a homár, s a hangja remeg:
megfőttem pirosra, az ízem remek,
de úgy keserít ez a céklaszinem,
nem kéne cukorral beszórni fejem?

– Én ugyan nem ilyen verseket mondogattam gyerekkoromban jegyezte meg a Griffmadár.

– Sohase hallottam még – fontoskodott az Ál-Teknőc. – Zavaros történet lehet, mert nem-igen értem.

Alice nem szólt. Csak leült, arcát tenyerébe temette, s azon gondolkozott, vajon fog-e még valaha értelmes dolog is történni vele ebben az életben.

– Talán magyaráznád meg – mondta az Ál-Teknőc.

– Úgyse tudja megmagyarázni – mondta a Griffmadár. – Inkább szavaljon el egy másik verset.

– Miért főtt meg a homár, s ha megfőtt, mért beszél? – kérdezte az Ál-Teknőc. – Egy betűt se értek belőle.

– Szavalj el egy másik verset-ismételte a Griffmadár türelmetlenül. – Azt, amelyik úgy kezdődik: *A kert alatt*...

Alice nem mert ellenkezni, noha érezte, hogy ismét felsül. Remegő hangon fújta:

A kert alatt mentem, szemem-szám elállt:
a Tigris a Lúddal együtt vacsorált;
közöttük egy lábas, a lábasból meg
ki combot, ki szárnyat, ki kiskörmit vett.

– Mi a csudának mondod folyton ezeket a verseket – vágott közbe az Ál-Teknőc –, ha magyarázatot nem fűzöl hozzájuk? Ilyen zavaros dolgokat még sohasem hallottam.

– Igen, jobb is, ha abbahagyod – mondta a Griffmadár.

Alice csak örült a javaslatának.

– Mi lenne, ha bemutatnánk a tengertánc egy másik figuráját? – folytatta a Griffmadár. – Avagy netán jobb szeretnéd, ha az Ál-Teknőc dalolna neked valamit?

– Ó, igen, kedves Ál-Teknőc, ha lenne olyan szíves! – unszolta őt Alice olyan mohón, hogy a Griffmadár még meg is sértődött egy kicsit.

– Az ízlések különbözőek – dörmögte. – Hát akkor énekeld el neki, öregem, a Teknőc-levesről szóló dalt, jó?

Az Ál-Teknőc mélyet sóhajtott, és aztán sírástól reszkető hangon rákezdte:

Pompás leves, ízes, jó
hullámzik, mint kerek tó!
Ugyan ki nem szereti?
Kis kanalam kimeri.

Kimerem, mert szeretem,
tányéromban keverem.
Kinek kéne kirkecske,
tejbe fulladt legyecske,
ereszalji kisfecske,
homokká főtt hegyecske?
Mikor itt a leveske!

– Énekeljük el mi is – kiáltott a Griffmadár.

Az Ál-Teknőc már hozzá is fogott volna, de akkor valaki bekiáltott:

– Kezdődik a törvényszéki tárgyalás!

– Gyere – sürgette a Griffmadár Alice-t. Kézen fogta, s máris vitte, meg se várta, míg az Ál-Teknőc befejezi az énekét.

– Miféle törvényszéki tárgyalás lesz? – lihegte Alice futás közben.

A Griffmadár azonban csak ennyit mondott:

– No, gyere, gyere. – S egyre gyorsabban futottak, és egyre halkabban hozta feléjük a szél az Ál-Teknőc szomorú énekét:

Pompás leves, ízes, jó
hullámzik, mint kerek tó!

Tizenegyedik fejezet

Ki lopta el a lepényt?

A Szív Király és Királynő már a trónon ült, amikor Alice-ék odaérkeztek. Körülötte apró madarak és állatok tolongtak meg egy egész csomag játékkártya.

A vádlott, a Szív Felső, bilincsbe verve állott, mellette jobbtól és balról egy-egy katona, hogy meg ne szökjék. A Király oldalán a fehér Nyuszi sürgölődött, egyik kezében trombitával, a másik kezében összegöngyölt papírtekerccsel. A terem közepén asztal volt, rajta egy nagy tál lepény. Alice-nek szinte csorgott a nyála, olyan étvágya támadt a lepényre.

„Csak már vége volna a tárgyalásnak – gondolta –, s felszolgálnák a frissítőket."

De hol volt még a tárgyalás vége? Így aztán csak nézgelődött körbe-körbe, hadd teljék az idő.

Alice még sohase volt törvényszéki tárgyaláson. Könyvekben már olvasott ilyesmiről, és most nagyon elégedett volt önmagával, hogy szinte mindennek és mindenkinek tudta a nevét.

„Ez a bíró – mondta magában –, mert ennek van a nagy parókája."

Most egyébként a Király volt a bíró, s mivel a koronáját a parókáján viselte, kényelmetlenül feszengett, meg csúf is volt.

„Ott az esküdtek helye – gondolta Alice –, s az a tizenkét teremtmény a tizenkét esküdt."

Kénytelen volt őket teremtménynek nevezni, mert egyesek négylábúak voltak közülük, egyesek meg madarak.

Büszkén ismételgette el ezeket a dolgokat, arra gondolva – némi joggal –, hogy kevés kislány tud ennyit ilyen korban.

Az esküdtek buzgón írtak valamit a palatáblájukra.

– Mit irkálnak ezek? – súgta Alice a Griffmadárnak. – Hiszen még el se kezdődött a tárgyalás.

– A nevüket – súgta vissza a Griffmadár –, mert félnek, hogy elfelejtik a tárgyalás végéig.

– Jaj, de maflák – nevetett Alice, de tüstént elhallgatott, mert a fehér Nyuszi nagyot kiáltott:

– Csönd legyen, különben azonnal kiüríttetem a termet.

A Király pedig föltette pápaszemét, és dühösen nézegette, ki merészel itt beszélni. Alice észrevette, hogy az esküdtek mind azt írják a palatáblájukra: „Jaj, de maflák", sőt az egyik még meg is kérdezte a szomszédjától, hogy ezt, „mafla" két vagy három f-fel írják-e.

„Na, szép kis irkafirka lesz ebből" – gondolta Alice.

Az egyik esküdtnek rettenetesen csikorgott a palavesszője. Alice nem bírta tovább hallgatni, a háta mögé lopózott, s olyan ügyesen kikapta a kezéből, hogy a szegény esküdt – Bill volt az, a gyíkocska – csak azt látta, hogy a palavesszője egyszerre eltűnt. Mindenütt kereste, végül is az ujjával kellett írnia, de nem sokat ért, mert nem látszott meg a palatábláján.

– Hírnök, hirdesd ki a vádat – parancsolta a Király.

Erre a fehér Nyuszi háromszor a trombitájába fújt, kigöngyölte a papírtekercset, s emelt hangon, érthetően olvasni kezdte:

Egy nyári nap szép reggelén, halljátok, mi esett?
A Szív Királynő tepsiben sütött lepényeket.
A Szív Felső, e cselszövő, kit lépte arra vitt,
hogy meglátta, elcsente, és magával vitte mind.

– Vonuljatok vissza ítélethirdetésre – szólt a Király az esküdtekhez.

– Még ne, még ne – intette le a fehér Nyuszi.

– Hát akkor jöjjön az első tanú – mondta a Király.

A fehér Nyuszi háromszor trombitájába fújt, és elkiáltotta magát:

– Első tanú.

Az első tanú a Kalapos volt. Egyik kezében teáscsésze, a másikban vajas kenyér.

– Ezer bocsánat, Felség – mentegetőzött –, hogy így állítok be, de nem tudtam meginni a teámat.

– Meg kellett volna innod – mondta a Király. – Mikor kezdted el inni ?

A Kalapos Április Bolondjára pillantott, aki követte a tárgyalóterembe, s most karonfogva állt ott a Mormotával.

– Április elsején, ha nem tévedek – mondta.

– Harmadikán – mondta Április Bolondja. – Elsején én kezdtem inni.

– Tizenharmadikán – mondta a Mormota.

– Írjátok – parancsolta a Király.

Valamennyien egymás alá írták a számokat, aztán összeadták, majd a kapott válaszokat átszámították shillingre és pennyre.

– Vedd le a kalapodat! – mordult rá a Király a Kalaposra.

– Venném én, de nem az enyém – felelte a Kalapos.

– Loptad! – hördült fel a Király, s az esküdtek felé fordult, akik azon nyomban feljegyezték ezt a tényt.

– A kalapokat megcsinálom és eladom – magyarázkodott a Kalapos –, merthogy az a mesterségem: kalapos volnék. Saját kalapom meg nincs.

E szavaknál a Királynő feltette a pápaszemét, és egyre csak a Kalapost bámulta, aki erre sápadtan izegni-mozogni kezdett.

– Mondd el, mit tudsz, de ne dülöngélj jobbra-balra, mert leüttetem a fejed – szólt a Király.

Ettől a biztatástól a tanú nemigen kapott bátorságra, s továbbra is csak egyik lábáról a másikra állott, nyugtalanul meredt a Királynőre, s zavarában a vajas kenyér helyett a teáscsészéjéből harapott egy jókora falatot.

Alice most valami furcsát kezdett érezni. Eleinte nem tudta, mi az, és meg is ijedt tőle, de később rájött, hogy hirtelen nőni kezdett, attól támadt az a furcsa érzése. Első gondolata az volt, hogy szó nélkül fölkel, s itthagy csapot-papot, az egész tárgyalást, de aztán elhatározta, hogy ott marad, ameddig elfér.

– Ne tolakodjék úgy – szólt rá a Mormota, aki közvetlenül mellette ült. – Agyonnyom.

– Nem tehetek róla – mondta Alice. – Növök.

– Itt nincs joga nőni – mondta a Mormota.

– Jaj, de buta – felelte Alice. – Maga is nő.

– Igen, de én mértéket tartok – válaszolt a Mormota. – Nem mint maga, aki az égig nő.

Azzal dühösen fölkelt, s átment a tárgyalóterem másik végébe.

A Királynő közben folyton mereven nézte a Kalapost. Amikor a Mormota fölkelt a helyéről, így szólt az egyik teremőrhöz:

– Hozd ide az utolsó udvari hangverseny énekeseinek listáját.

Erre a szerencsétlen Kalapos úgy elkezdett remegni, hogy kiesett a cipőiből.

– Vallj be mindent töredelmesen – kiáltott a Király –, különben leüttetem a fejed, akárhogy remegsz is!

– Én csak egy szegény ember vagyok, felség – jajgatott. – Éppen iszogatom a teámat, amikor egyszerre csak azt mondja Április Bolondja…

– Én egy árva szót se szóltam – szabadkozott Április Bolondja.

– De szóltál – feleselt vele a Kalapos.

– Tagadom – mondta Április Bolondja.

– Tagad – szólt a Király –, annyi baj legyen. Folytassuk.

– Mormota is ott volt, és azt mondta – folytatta a Kalapos jobbra-balra pislantva, attól való féltében, hogy hátha a Mormota is tagadni fog. De a Mormota semmit sem tagadott. Az aludt, mint a bunda.

– Én éppen vajas kenyeret kentem… – szólt a Kalapos.

– Mit mondott a Mormota ? – szólt most közbe az egyik esküdt.

– Arra már nem emlékszem – felelte a Kalapos.

– Akkor üssétek le a fejét – kiáltott a Király.

A szegény Kalapos kiejtette kezéből a teáscsészét és a vajas kenyeret, térdre rogyott, és így könyörgött:

– Én csak egy szegény, szerencsétlen ember vagyok!

– Igen – harsogott a Király. – Szegény, szerencsétlen szónok vagy, akinek folyton jár a szája!

Erre az egyik tengeri malac éljenezni kezdett. A teremőrök azonnal rendet teremtettek.

Akarjátok tudni, hogyan?

Hoztak egy zsákot, fejjel lefelé beledugták a tengeri malacot, kötelekkel jól bekötözték a zsák száját, aztán ráültek. Ezt jelenti az a kifejezés, hogy „rendet teremtettek".

– Jaj, de örülők, hogy láttam ezt – mondta Alice. – Annyiszor olvastam az újságokban, hogy a törvényszéki tárgyalások végén az elnök „az éljenzést és tetszésnyilvánítást elfojtotta", s a teremőrök „rendet teremtettek", de eddig sohasem értettem.

– Ha nem tudsz egyebet mondani – szólalt meg a Király –, akkor mehetsz. Indulj. Ott künn majd leütik a fejed.

– Hogyan mehetnék, felség, hiszen térdepelek – felelt a Kalapos.

– Akkor előbb állj föl – mondta a bölcs Király –, és csak azután távozz innen.

Erre a másik tengeri malac is éljenezni kezdett. Tetszésnyilvánítását szintén azonnal elfojtották.

„No, a tengeri malacoknak már ellátták a baját – gondolta Alice. – Most majd gyorsabban megy a dolog."

– Nem ihatnám meg a teámat előbb, felség? – kérlelte a Kalapos a Királynőt, aki még mindig az énekesek listáját tanulmányozta.

– Mehetsz – szólt dühösen a Király.

Erre a Kalapos nyakába szedte a lábát, s úgy elfutott, mintha ott se lett volna, még a cipőjét se húzta fel.

– A fejét – tette hozzá a Királynő az őrökhöz fordulva – majd odakint üssétek le. – Csakhogy a Kalapos már túl járt ungon-berken, mielőtt az őr akár csak az ajtóig is jutott.

– Szólítsd a következő tanút – szólt oda a Király a Nyuszinak.

A második tanú a Hercegnő szakácsnéja volt, aki a borsos dobozt hozta magával. Alice sejtette, hogy ez csak ő lehet, mert még be se lépett a tárgyalóterembe, s azok, akik az ajtó mellett ültek, máris mind tüsszögni kezdtek.

– Mondj el mindent, amit tudsz – parancsolta a Király.

– Eszem ágában sincs – válaszolt a szakácsné.

A Király riadtan pislantott a fehér Nyuszira, aki halkan súgta neki:

– Adjon föl neki keresztkérdéseket, felség.

A Király rettentő zavarba jött. Nem tudta, mit kérdezzen. Összefonta karját, sötét tekintetet vetett a szakácsnéra, s torkát köszörülte. Végre mély hangon azt kérdezte tőle:

– Mondd meg nekünk, miből készül a lepény!

– Főleg borsból – felelte a szakácsné.

– Málnaszörpből – szólalt meg egy álmos hang.

– Üssétek le a Mormota fejét! – üvöltött a Királynő. – Dobjátok ki! Verjétek agyon! Bökjétek jól oldalba! Tépjétek ki a szakállát!

Néhány percig a tárgyalóteremben fölborult a rend. Miután a Mormotának kitették a szűrét, és a rend ismét helyreállott, a szakácsné sehol se volt.

– Sebaj – mondta a Király, szemmel láthatóan megkönnyebbülve. – Szólítsd a következő tanút – parancsolta nagy hangon, de közben ezt súgta halkan a Királynőnek: – Ezt te vedd keresztkérdések alá, mert majd megpattan a fejem.

A fehér Nyuszi az iratokban turkált. Alice kíváncsian várta, ki lesz a legközelebbi tanú, mert eddig még nemigen „tisztázták az ügyet”. Képzeljétek, mennyire meglepődött, amikor a fehér Nyuszi éles, sipító hangon ezt kiáltotta:

– Alice!

Tizenkettedik fejezet

Alice tanúvallomása

– Jelen! – kiáltott Alice.

De izgalmában elfelejtette, hogy az utóbbi percekben mekkorára nőtt, és amint sietve fölugrott, a szoknyája szegélye beleakadt az esküdtek emelvényébe, úgyhogy mindnyájukat lesöpörte a közönség sorába, s ott evickéltek a földön, mint azok az aranyhalacskák, amelyeknek medencéjét a múlt héten véletlenségből összetörte.

– Jaj, bocsánat, bocsánat – kiáltotta magánkívül, s amilyen gyorsan csak tehette, fölkapkodta őket a földről, mert egyre a szegény aranyhalacskák jártak az eszében, s arra gondolt, hogy ezeket is gyorsan össze kell szedni és visszarakni az esküdtek emelvényére, különben elpusztulnak.

– A tárgyalást ezennel felfüggesztem mindaddig, míg mindenki el nem foglalja ismét a helyét – szólt harsogó hangon a Király, s szigorú tekintetet vetett Alice-re.

Alice az esküdtek emelvényére nézett, s látta, hogy a Gyíkocskát fejjel lefelé dugta vissza a helyére, s a szegény kis állat kínjában csak a farkával kapálódzott fölfelé, nem tudott visszafordulni. Alice megfogta, visszafordította, s közben azt gondolta:

„Se nem oszt, se nem szoroz, hogy a farka merre néz, merthogy akármerre néz, nem változtat a tárgyalás menetén.”

Mihelyt egy kicsit magukhoz tértek az esküdtek, megint összekeresgélték a palatáblájukat, palavesszőjüket, s jegyezgetni kezdték az iménti baleset lefolyását. Csak szegény Gyíkocska nem jegyezgethetett. Még mindig félájultan ült, és tátott szájjal bámulta a mennyezetet.

– Mit tudsz az esetről? – kérdezte a Király Alice-t.

– Semmit – felelt Alice.

– Éppenséggel semmit? – faggatta a Király.

– Éppenséggel semmit – felelt Alice.

– Ez nagyon fontos vallomás – mondta a Király, az esküdtekhez fordulva.

Ezek már éppen le akarták ezt írni palavesszőjükkel, amikor a fehér Nyuszi tisztelettudóan, de homlokát ráncolva és fintorokat vágva közbeszólt :

– Nem fontos, azt akarta mondani felséged.

– Persze hogy nem fontos, hiszen azt mondtam – igazította ki a Király. Aztán magában halkan ismételgette: „Fontos, nem fontos, fontos, nem fontos”, mintha próbálgatná, melyik hangzik jobban.

Az egyik esküdt ezt írta: „Fontos.” A másik meg ezt: „Nem fontos.”

Alice jól láthatta mindezt, hiszen közvetlen mellettük állt, és szinte előtte volt a palatáblájuk, de – gondolta magában – az egész nem fontos.

Ekkor a Király, aki egy darabig szorgalmasan írogatott a jegyzőkönyvébe, fölkiáltott:

– Csönd! – Aztán olvasni kezdte a jegyzőkönyvéből: – Negyvenkettedik paragrafus. Mindenki, aki egy kilométernél hosszabb, köteles távozni a tárgyalóteremből.

Valamennyien Alice-re pillantottak.

– Én nem vagyok hosszabb egy kilométernél – mondta Alice.

– De igen – mondta a Király –, csaknem két kilométer vagy.

– Dehogyis megyek el – ellenkezett Alice. – Különben is nem azt mondja a törvény, most tetszett csak kitalálni.

– Ez a legrégibb rendelet az egész könyvben – szólt a Király.

– Akkor az első paragrafus volna, nem pedig a negyvenkettedik- szólt Alice.

A Király elsápadt, és gyorsan becsapta a könyvet.

– Vonuljatok vissza ítélethirdetésre – szólt oda remegő hangon az esküdteknek.

– Előbb bizonyítékokra van szükségünk, felség – ugrott föl a fehér Nyuszi. – Most hozták ezt a levelet.

– Mi van abban a levélben? – kérdezte a Király.

– Még nem bontottam föl – mondta a fehér Nyuszi –, de úgy látszik, a letartóztatott küldte valakinek.

– Minden valószínűség szerint valakinek küldte, mert senkinek nem küldhette, legalábbis ez szokatlan volna – szólt a Király.

– Kinek van címezve? – kérdezte az egyik esküdt.

– Nincs rajta címzés – mondta a fehér Nyuszi. – A borítékra sincs semmi írva.

A fehér Nyuszi most kivette a borítékból az írást, s így szólt:

– Nem is levél, hanem vers.

– A vádlott keze írása? – kérdezte egy másik esküdt.

– Nem – felelt a fehér Nyuszi –, és ez fölöttébb gyanús.

Az esküdtek arca elsötétedett.

– A vádlott nyilván hamisította valakinek a keze írását – jelentette ki a Király.

Erre az esküdtek arca fölragyogott.

– Nem én írtam, felség – szólalt meg a Szív Felső –, nem is bizonyíthatják rám, hogy én írtam volna. Még a nevem sincs alatta.

– Annál rosszabb – mondta a Király. – Csak az fél aláírni a nevét, aki valami rosszban sántikál. Becsületes ember bátran aláírja.

Mindenki megtapsolta a Királynak ezt a kijelentését. Ez volt az első okos dolog, melyet aznap mondott.

– Ezzel a bűnössége kétségtelenül be van bizonyítva – kiáltott a Királynő. – Le kell tehát ütni…

– Semmi sincs bebizonyítva! – állapította meg Alice. – Hiszen még azt se tudják, hogy mi van ebben a versben.

– Olvasd föl – parancsolta a Király a fehér Nyuszinak.

A fehér Nyuszi föltette pápaszemét.

– Hol kezdjem, felség? – kérdezte.

– Kezdd a kezdetén – mondta a Király –, és leghelyesebb, ha a végén végzed.

Halálos csönd támadt, a fehér Nyuszi pedig ezt a verset olvasta föl:

Úgy hallom, járt ön nála még,
s beszéltek rólam ott,
azt mondta, kedvelt voltaképp,
bár úszni nem tudok.

Nem mentem, s megsúgták neki
– valóban, így van ez! –,
viszont, ha ő erőlteti,
akkor önnel mi lesz?

Én egyet adtam, ők hetet,
ön négyet vagy hatot,
s bár mind enyém, nem tévedek,
ön mindent megkapott.

Ha kiderülne valami,
nagyon reméli, majd
lesz mód minket megmenteni,
s elkerüljük a bajt.

Ön volt, tudom, az akadály,
ön volt kerékkötő,
pedig már minden készen áll,
tudjuk mind, én meg ő.

De ne mondja, hogy szereti,
örök titok legyen,
én is, ön is, hallgassuk el,
ne tudja senki sem.

– Ez eddig a legfontosabb bizonyíték – mondta kezét dörzsölgetve a Király. – Kérem tehát az esküdteket…

– Egy pennyt adok annak, aki megmagyarázza – szólt Alice, mert néhány perc alatt akkorára nőtt, hogy most már senkitől sem félt, és bátran, belevágott a Király szavába is. – Nincs ennek semmi, de semmi értelme sem.

Az esküdtek mind ezt írták a palatáblájukra:

„Alice szerint a versnek nincs semmi értelme."

De azért senki se vállalkozott arra, hogy a verset meg is fejtse.

– Ha nincs semmi értelme – szólt a Király –, annál jobb, legalább nem kell tömi rajta a fejünket. De mintha mégis volna valami értelme – folytatta a Király, a térdére teregetve a verset és fél szemmel rásandítva.

– Itt van az: *Bár úszni nem tudok*. Mert ugyebár, nem tudsz? – fordult a Király a Szív Felsőhöz.

Az szomorúan rázta meg a fejét.

– Vajon olyannak látszom-e, mint aki tud? – kérdezte. (Bizony, nem olyannak látszott, hiszen pappendekliből volt.)

– Helyes – mondta a Király, és tovább mormogta magában a verssorokat: *valóban, így van ez* – no persze, ez az esküdtekre vonatkozik. *Én egyet adtam, ők hetet* – ez viszont a lepényekre.

– De hiszen úgy folytatódik: *s bár mind enyém* – vágott közbe Alice.

– No, most megvan! – kiáltott diadalmasan a Király, és az asztalon álló lepényekre mutatott. – Ez aztán világos : *ön volt kerékkötő*! – Voltál te már kerékkötő, édesem? – fordult kérdésével nyájasan a Királynőhöz.

– Én ugyan soha! – kiáltotta a Királynő dühösen, azzal egy tintatartót vágott a Gyíkocskához. Ez ugyanis abbahagyta a jegyezgetést, mert észrevette, hogy hiába keni az ujját a pala-

táblájához, semmi nyoma sem marad. Most aztán kapkodva újra jegyezni kezdett azzal a tintával, amely lecsöpögött az arcán.

– Akkor – mutatott a Király a Szív Felsőre – nem a Királynőbe, hanem *belém köt ő*. – Ezzel széles mosollyal nézett körül, de az udvar meredten hallgatott.

– Ez tréfa volt! – kiáltotta dühösen a Király, s erre mindenki kacagni kezdett, jobbra-balra dűlve a nevetéstől. – Ezek után vonuljatok vissza ítélethirdetésre – mondta már vagy huszadszor a Király az esküdteknek.

– Előbb végre kell hajtani az ítéletet, csak azután lehet kihirdetni – szólt közbe a Királynő.

– Ostoba szamárság! – kiáltott Alice. – Vád és ítélet nélkül nem lehet a büntetést végrehajtani!

– Fogd be a szád – ordította rákvörösen a Királynő.

– Nem fogom! – felelte Alice.

– Üssétek le a fejét – őrjöngött a Királynő.

De senki se mozdult.

– Nem ijedek meg tőletek – mondta most Alice, aki éppen akkora lett, mint amekkora volt rendesen. – Hiszen ti mind csak kártyalapok vagytok!

Erre a szóra az egész csomag játékkártya a levegőbe röppent és rázáporzott. Alice dühösen, s egyben riadtan fölsikoltott, s próbálta lerázni magáról a kártyákat. Hát egyszerre megint csak ott heverészett az árokparton, feje a nénje ölében pihent, s a nénje nagy vigyázva éppen néhány száraz levelet söpört le, mely a fáról hullott Alice arcába.

– Alice, kelj fel már – mosolygott rá a nénje. – De jót aludtál.

– Jaj, de furcsát álmodtam – dörzsölgette szemét Alice, s amennyire vissza tudott emlékezni, elmesélte nénjének ezeket a különös kalandokat, amelyeket itt olvastatok. Mire befejezte, a nénje megcsókolta, és így szólt :

– Igazán furcsát álmodtál. De most szaladj be uzsonnázni. Már későre jár.

Alice fölugrott, és futott, de egyre az járt az eszében, hogy milyen csodálatos álmot is álmodott.

Amikor Alice elszaladt, a nénje még sokáig ült ott. Tenyerébe hajtotta fejét, nézte a leáldozó napot, s Alice-re gondolt meg az ő csodálatos álmára, közben pedig ő maga is elkezdett álmodni. Először azt álmodta, hogy Alice a kis kezével átöleli a térdét, s csillogó szemével rátekint. Hallotta édes hangját. Látta aztán, amint hátraveti fejét, hogy a szemébe csüngő makrancos hajtincset visszarázza. Képzeletében az egész rét megelevenedett, és benépesült azokkal a furcsa alakokkal, akikről kis húga álmodott.

Lábánál megzizzent a fű, s a fehér Nyuszi surrant el, a közeli tóban a riadt Egér a hullámokat kavarva úszkált, s hallotta, hogy csörög a csésze-kanál Április Bolondjának meg a társainak soha véget nem érő lakomáján, hogy rikácsol a Királynő, aki szerencsétlen vendégei fejét leütteti, hogy prüszköl a disznópólyás a Hercegnő ölében, hogy csörömpölnek köröttük a tányérok meg a tálak, hogy vijjog a Griffmadár, hogy csikorog Gyíkocska palavesszője, és a zsákba dugott tengeri malacok visítása összeolvadt a boldogtalan Ál-Teknőc távoli zokogásával.

Így ült ott, szemét behunyva, és Csodaországba képzelte magát. De tudta, hogy csak a szemét kell fölnyitnia, s minden újra unalmas valósággá szürkül. A füzet csak a szellő zizegteti, a tó vizét csak a hajladozó nád borzolja, a teáscsészék csengése pedig nem egyéb, mint a bárányok csengettyűje, a Királynő rikácsolása a pásztorfiú hangja, aztán azt is tudta, hogy mihelyt föltekint, a pólyás prüszkölése, a Griffmadár vijjogása s minden különös zaj a közelben sürgő-forgó majorság zagyva lármájává lesz, és az Ál-Teknőc fojtott zokogása csak a tehenek távoli bőgése.

Végül elképzelte, hogy kishúga felnő, de később is olyan tiszta, hű gyermekszíve lesz; mint most. Akkor majd maga köré gyűjti a kisgyermekeket, mesél nekik sok furcsa mesét, talán elmondja ezt a régi mesét is Csodaországról, s azok kíváncsian, csillogó szemmel hallgatják. Ő pedig átérzi együgyű bámulatukat, örömét leli együgyű örömükben, mert visszaemlékszik majd saját gyermekkorára s a sok boldog nyári napra.